

Zeszyt metodologiczny Badania produkcji przemysłowej

Zeszyt metodologiczny Badania produkcji przemysłowej

Główny Urząd Statystyczny

Warszawa 2024

Opracowanie merytoryczne

Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw

Pod kierunkiem

Katarzyna Walkowska

Joanna Ślepowrońska

Zespół autorski

Elżbieta Fidrych, Adam Górecki, Beata Kaczorowska, Anna Kruk, Grzegorz Kurowski, Katarzyna Łokietek, Agnieszka Marczak, Magdalena Obarowska, Jerzy Tumiłowicz, Grażyna Więckowska

Zeszyt metodologiczny zaopiniowany przez Komisję Metodologiczną GUS

Publikacja dostępna na stronie internetowej

<http://stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu prosimy o podanie źródła.

METADANE

Tytuł zeszytu metodologicznego	Zeszyt metodologiczny Badania produkcji przemysłowej
Autor	Departament Przedsiębiorstw, GUS
Zakres badania/obszaru podmiotowy	<p>Badanie produkcji wyrobów przemysłowych – wyroby przemysłowe lub grupy asortymentowe wyrobów oraz usługi produkcyjne określone w nomenklaturze PRODPOL, będące efektem działalności podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 osób i więcej oraz 9 osób i mniej w przypadku produkcji pelletów i brykietów z drewna.</p> <p>Badanie produkcji sprzedanej przemysłu – spółki osobowe, spółki kapitałowe, spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu Cywilnego, spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż Kodeks spółek handlowych i Kodeks Cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach, oddziały zagranicznych przedsiębiorców, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, państwowe jednostki organizacyjne, gminne, powiatowe i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą; prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według przeważającego rodzaju działalności do sekcji PKD: Górnictwo i wydobywanie (sekcja B), Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C), Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D), Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E).</p>
Zakres badania/obszaru przedmiotowy	<p>Badanie produkcji wyrobów przemysłowych – produkcja wytworzona i sprzedana wyrobów, wartość świadczonych usług produkcyjnych i usług podwykonawstwa, zapasy wyrobów gotowych, zapasy wybranych towarów, zapasy surowców pochodzenia roślinnego oraz zastosowanie systemów wbudowanych, w tym elementów Internetu Rzeczy w wyrobach przemysłowych</p> <p>Badanie produkcji sprzedanej przemysłu – wartość produkcji sprzedanej przemysłu</p>
Rodzaj i metoda badania/obszaru badania	<p>Badanie produkcji wyrobów przemysłowych – badanie pełne; wybór respondentów - BJS</p> <p>Badanie produkcji sprzedanej przemysłu – mieszane (pełne/reprezentacyjne); dobór próby – schemat losowania warstwowego; wybór respondentów – BJS</p>
Narzędzia zbierania danych/źródła danych	Formularze elektroniczne na portalu sprawozdawczym

Prezentacja badania/obszaru	rezultatów	Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Przemysł. Budownictwo. Środki trwałe
Wykorzystywane klasyfikacje		<p>Badanie produkcji wyrobów przemysłowych</p> <p>Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007 - podstawa prawna wraz z klasyfikacją (stat.gov.pl)</p> <p>PKWiU 2015 - podstawa prawna wraz z klasyfikacją (stat.gov.pl)</p> <p>Nomenklatura scalona - podstawa prawna wraz z klasyfikacją (stat.gov.pl)</p> <p>Nomenklatura PRODPOL do badania rocznego oraz do badań miesięcznych - (stat.gov.pl)</p> <p>Lista PRODCOM</p> <p>Badanie produkcji sprzedanej przemysłu</p> <p>Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007 - podstawa prawna wraz z klasyfikacją (stat.gov.pl)</p>
Data opracowania metodologicznego	zeszytu	30 września 2024 (aktualizacja zeszytu z 2019 r.)

Przedmowa

Przekazujemy Państwu „Zeszyt metodologiczny Badania produkcji przemysłowej”, w którym omówione zostały badania statystyczne gromadzące informacje na temat produkcji przemysłowej, prowadzone zgodnie z corocznym programem badań statystycznych statystyki publicznej w ramach badań 1.46.04 *Produkcja wyrobów przemysłowych* oraz 1.46.01 *Produkcja sprzedana przemysłu*.

Celem publikacji jest przybliżenie użytkownikom obszaru badań z zakresu produkcji przemysłowej prowadzonych przez GUS i informacji, jakie mogą uzyskać na ich podstawie.

Zeszyt został podzielony na dwie części. Pierwsza część zawiera informacje o badaniach prowadzonych metodą wyrobów w ujęciu przedmiotowym (badanie 1.46.04), druga część dotyczy badań prowadzonych metodą przedsiębiorstw w ujęciu podmiotowym (badanie 1.46.01).

W Zeszycie metodologicznym przedstawiono informacje o źródłach danych wykorzystywanych w miesięcznych i rocznych badaniach produkcji przemysłowej, ich zakresie podmiotowym i przedmiotowym, przyjętych metodach badawczych oraz organizacji badań, a także o metodach analizy i formach prezentacji uzyskanych wyników przeprowadzonych badań. Zeszyt ten ma stanowić kompendium wiedzy dla osób wykorzystujących wyniki badań produkcji przemysłowej w prowadzonych analizach polskiej gospodarki.

Wyrażamy nadzieję, że taki sposób prezentacji metodologii prowadzonych badań spotka się z Państwa przychylnym przyjęciem. Będziemy zobowiązani za uwagi i propozycje zmian, które w kolejnych latach pomogą wzbogacić zawartość Zeszytu i jeszcze lepiej dostosować jego zakres tematyczny do potrzeb użytkowników.

/-/ Katarzyna Walkowska
Dyrektor
Departamentu Przedsiębiorstw

Spis treści

PRZEDMOWA	3
Spis treści	6
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	8
Wstęp	10
1. Najnowsza historia badań produkcji przemysłowej	12
2. Badania produkcji wyrobów przemysłowych	14
2.1. Zakres podmiotowy	14
2.2. Zakres przedmiotowy	16
2.3. Zmienne i nomenklatury występujące w badaniach.....	21
2.4. Opis metody badań.....	28
2.5. Podstawowe zasady organizacji badań	31
3. Badania produkcji sprzedanej przemysłu	35
3.1. Zakres podmiotowy	35
3.2. Zakres przedmiotowy	35
3.3. Zmienne	36
3.4. Opis metody badań.....	40
3.5. Podstawowe zasady organizacji badań	42
4. Prezentacja informacji wynikowych	45
4.1. Sposób prezentacji informacji wynikowych z badań produkcji wyrobów	45
4.2. Sposób prezentacji informacji wynikowych z badań produkcji sprzedanej przemysłu.....	46
4.3. Publikacja wyników na potrzeby krajowe	47
5. Przekazywanie wyników do organizacji międzynarodowych	51
5.1. Unia Europejska – Eurostat.....	51
5.2. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF)	52
5.3. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).....	52
5.4. Organizacja Narodów Zjednoczonych	52
5.5. United States Geological Survey	52
5.6. Aluminum Association.....	52

5.7. International Road Federation	53
6. Ewaluacja badań	54
6.1. Badanie produkcji wyrobów przemysłowych	54
6.2. Badanie produkcji sprzedanej przemysłu.....	55
Bibliografia:	57
Aneks.....	58
Załącznik 1. Wykaz sprawozdań wykorzystywanych w badaniach produkcji przemysłowej	58
Załącznik 2. Sekcje, działy, klasy według pkd wykorzystywane w badaniach produkcji przemysłowej..	59
Załącznik 3. Sekcje, działy, klasy według PKWiU wykorzystywane w badaniu produkcji wyrobów przemysłowych	61
Załącznik 4. Wykaz fizycznych jednostek miary stosowanych w badaniu produkcji przemysłowej wyrobów	62
Załącznik 5. Historia badań produkcji przemysłowej do lat 90-tych XX wieku.	64

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

- bezw. – bezwodny
- BIW – Baza Identyfikacji Wyrobów
- BJS – Baza Jednostek Statystycznych
- C-01 – Sprawozdanie o cenach producentów wyrobów i usług
- CIS – Centrum Informatyki Statystycznej
- CN – Nomenklatura Scalona
- CPA – Klasyfikacja Produktów wg Działalności
- DG-1 – Meldunek o działalności gospodarczej
- EKD – Europejska Klasyfikacja Działalności
- EOG – Europejski Obszar Gospodarczy
- Eurostat – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej
- EWG – Europejska Wspólnota Gospodarcza
- F-01/I-01 – Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe
- FAO – Food and Agriculture Organization of United Nations
- G-02b – Sprawozdanie bilansowe nośników energii i infrastruktury ciepłowniczej
- G-03 – Sprawozdanie o zużyciu nośników i energii
- GUS – Główny Urząd Statystyczny
- HS – Zharmonizowany System Oznaczania i Kodowania Towarów
- JWW – Jednolity Wykaz Wyrobów
- JRD – Jednostka rodzaju działalności (Kind of activity unit – KAU)
- MFW – Międzynarodowy Fundusz Walutowy (International Monetary Fund – IMF)
- MIGs – główne grupowania przemysłowe (Main Industrial Groupings)
- MEI – Main Economic Indicators
- MPa – megapaskal
- NACE – Nomenklatura Działalności we Wspólnocie Europejskiej
- NTS – Polska klasyfikacja jednostek terytorialnych, funkcjonująca do końca 2017 r.
- NUTS – Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (Common Classification of Territorial Units for Statistics)
- OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organisation for Economic Co-operation and Development)
- ONZ – Organizacja Narodów Zjednoczonych
- P-01 – Sprawozdanie o produkcji
- P-02 – Meldunek o produkcji wyrobów i zapasach
- PBSSP – Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej

- PE – Parlament Europejski
- PEEIs – Principal European Economic Indicators
- PKD – Polska Klasyfikacja Działalności
- PKWiU – Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług
- PRODCOM – Europejska statystyka produktowa
- PRODPOL – Nomenklatura do badania produktów przemysłowych do sprawozdawczości bieżącej i rocznej
- REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
- SDDS – Specjalny Standard Upowszechniania Danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego
- SIB – System Informatyczny Badania
- SP – Roczna ankieta przedsiębiorstwa
- SP-3 – Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw
- STS – statystyka krótkookresowa
- SWW – Systematyczny Wykaz Wyrobów
- UE – Unia Europejska
- VAT – podatek od towarów i usług
- WE – Wspólnota Europejska
- WWP – Wykaz Wyrobów Przemysłowych
- Z-06 – Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy
- ZSRR – Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

Wstęp

Badania produkcji przemysłowej, na które składają się dwa badania: produkcji wyrobów przemysłowych oraz produkcji sprzedanej przemysłu, dostarczają użytkownikom informacji, które pozwalają na prowadzenie analiz dotyczących jednego z głównych obszarów gospodarki, jakim jest działalność przemysłowa, zarówno w ujęciu wartościowym, jak i ilościowym.

Celem badania produkcji wyrobów przemysłowych jest dostarczenie informacji o produkcji wyrobów przemysłowych w fizycznych jednostkach miary oraz świadczonych usług produkcyjnych. Opracowywane dane dotyczą ilości produkcji wytworzonej i sprzedanej (badania miesięczne i roczne) oraz wartości produkcji sprzedanej (badania roczne) wybranych wyrobów przemysłowych, reprezentujących wszystkie rodzaje działalności przemysłowych. Badanie produktowe obejmuje dane o strukturze produkcji przemysłowej, obrazując jej tendencje rozwojowe, stanowi również istotny zestaw informacji wykorzystywanych wtórnie w wielu badaniach, takich jak bilanse produktów czy podaź wyrobów na rynku krajowym, a także w badaniach cen producentów wyrobów i usług w przemyśle.

Badanie produkcji sprzedanej przemysłu, prowadzone metodą przedsiębiorstw, dostarcza informacje o produkcji sprzedanej przemysłu, umożliwiające bieżącą (miesięczną) oraz roczną ocenę aktywności produkcyjnej przemysłu, jednej z ważnych gałęzi gospodarki. Wartość produkcji sprzedanej jest wykorzystywana również jako wagi w badaniach miesięcznych indeksów zmian cen producentów, a ponadto stanowi podstawowy element w systemie rachunków narodowych.

Wyniki roczne i miesięczne badania produkcji wyrobów przemysłowych oraz badania produkcji sprzedanej przemysłu są wykorzystywane na potrzeby:

- informacji społeczno-gospodarczych GUS,
- rocznych i kwartalnych rachunków narodowych,
- innych badań prowadzonych przez GUS,
- organów rządowych, samorządowych i innych instytucji,
- uczelni i ośrodków naukowych,
- przedsiębiorstw, samorządu gospodarczego,
- odbiorców zagranicznych, w tym Unii Europejskiej Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW),
- mediów.

Podstawę prawną obu badań prezentowanych w Zeszycie metodologicznym stanowią:

- Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 649, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej (PBSSP), wydawane co rok i wyznaczające zakres podmiotowy i przedmiotowy badań na dany rok, a także rodzaje, formy i terminy udostępniania wyników informacji statystycznych.

Opisywane w niniejszym Zeszycie metodologicznym badania są zawarte w Programie Badań Statystycznych Statystyki Publicznej w obszarze „Działalność przemysłowa” (1.46).

Na zakres prowadzonych badań wpływają potrzeby użytkowników, a także konieczność wypełniania zobowiązań wynikających z rozporządzeń Unii Europejskiej.

W przypadku rocznego badania produkcji wyrobów przemysłowych, prezentowanego w Zeszycie metodologicznym, są to następujące rozporządzenia UE:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej uchylające 10 aktów prawnych w dziedzinie statystyki gospodarczej,
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2020/1197 ustanawiające specyfikacje techniczne i ustalenia na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/791 z dnia 19 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2017/1185 w odniesieniu do powiadomień dotyczących poziomów zapasów zbóż, nasion oleistych i ryżu.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/1746 z dnia 1 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2017/1185 ustanawiające zasady stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 i (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do przekazywanych Komisji powiadomień o informacjach i dokumentach.

Na podstawie wyników miesięcznego badania produkcji sprzedanej przemysłu, którego metodologię zaprezentowano w niniejszym Zeszycie metodologicznym, opracowywane są także miesięczne wskaźniki produkcji przemysłowej, zgodne z wymogami wymienionych wyżej rozporządzeń UE (2019/2152 oraz 2020/1197), naliczane według europejskiej koncepcji jednostki statystycznej – JRD¹ (Kind-of-Activity Unit – KAU).

Ze względu na złożoność omawianych badań, w celu zaprezentowania różnych aspektów związanych z produkcją przemysłową, w niniejszym Zeszycie metodologicznym niezbędne informacje o miesięcznym i rocznym badaniu produkcji wyrobów przemysłowych oraz miesięcznym i rocznym badaniu produkcji sprzedanej przemysłu przedstawiono w dwóch oddzielnych rozdziałach. Każdy z nich zawiera opis:

- zakresu podmiotowego i przedmiotowego badań oraz objętej nimi populacji,
- metody badania,
- zmiennych występujących w badaniach i ich definicje oraz stosowane miary i wskaźniki,
- organizacji badań.

Ponadto Zeszyt metodologiczny zawiera opis historii badań, a także informacje o formach udostępniania i publikowania wyników, co jest istotne szczególnie z punktu widzenia użytkowników danych.

¹ Koncepcja i sposób wdrożenia jednostki rodzaju działalności opisana została w Zeszycie metodologicznym pt. „Statystyka krótkookresowa według europejskiej koncepcji jednostki rodzaju działalności”

1. Najnowsza historia badań produkcji przemysłowej²

Historia badań produkcji przemysłowej ma bardzo długą tradycję, a za jej początek można uznać połowę XVI wieku. Badanie produkcji wyrobów przemysłowych jest także jednym z najstarszych badań statystycznych prowadzonych samodzielnie przez Główny Urząd Statystyczny. Najnowsza historia badań produkcji przemysłowej sięga lat 90-tych, kiedy krajowe badania zostały dostosowane do wymogów klasyfikacyjnych i metodologicznych Eurostatu, zapewniając tym samym porównywalność danych między krajami na poziomie europejskim.

Badanie produkcji wyrobów przemysłowych od 2000 r. oparte jest wyłącznie na Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) zharmonizowanej z klasyfikacjami europejskimi, która 1 lipca 1997 r. została wprowadzona do stosowania w statystyce, ewidencji, dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej. W latach 1998-1999 badanie było prowadzone w dwóch układach klasyfikacyjnych, według starej klasyfikacji SWW i nowej PKWiU. W okresie przejściowym, pozwalającym na dostosowanie się jednostek sprawozdawczych do nowych standardów klasyfikacyjnych, dane publikowane były wyłącznie w starym układzie klasyfikacyjnym. Zmiana klasyfikacji spowodowała modyfikację dotychczasowej listy prezentowanych grupowań, a brak spójności pomiędzy PKWiU i SWW uniemożliwił publikowanie danych dla wszystkich wyrobów badanych dotąd według SWW dla dłuższych szeregów czasowych.

Od momentu wprowadzenia do sprawozdawczości statystycznej klasyfikacja PKWiU ulegała kilkakrotnie modyfikacji (PKWiU 2004, PKWiU 2008 i obowiązująca obecnie PKWiU 2015) w związku z koniecznością uwzględnienia potrzeb użytkowników danych oraz zmian w europejskich klasyfikacjach: działalności NACE i wyrobów CPA, z którymi PKWiU jest powiązana. Największe zmiany klasyfikacyjne miały miejsce w badaniu produktowym za rok 2009 i polegały na zmianie symboli poszczególnych pozycji oraz przemieszczeniu wyrobów między działami. Zmiany w PKWiU wynikały z wprowadzenia znaczących zmian w klasyfikacji działalności (NACE Rev. 2), czego konsekwencją były rozległe zmiany w CPA 2008 w stosunku do CPA 2004. Na podstawie PKWiU opracowywana jest nomenklatura wyrobów do badania produkcji przemysłowej PRODPOL. Nomenklatura PRODPOL jest co roku aktualizowana, z uwzględnieniem zmian klasyfikacyjnych w PKWiU oraz Liście PRODCOM, a także zmieniających się potrzeb użytkowników.

Znacząca zmiana w sposobie zbierania danych o produkcji wyrobów miała miejsce w 2004 r., gdy wprowadzono personalizację rocznego formularza P-01 Sprawozdanie o produkcji, polegającą na uzupełnieniu formularza o symbole, nazwy i jednostki miary wyrobów i usług, które były raportowane przez jednostkę sprawozdawczą w poprzednim okresie sprawozdawczym. Następnie, od 2007 r., zarówno w badaniu produktowym miesięcznym jak i rocznym wprowadzono możliwość składania sprawozdań w formie elektronicznej przez Portal Sprawozdawczy (od 2009 jest to jedyna forma składania tych sprawozdań). W 2009 r. z badania zostały wyłączone zagadnienia dotyczące produkcji energii elektrycznej i energii cieplnej, które zostały objęte badaniem Bilanse paliw i energii (1.44.01) i Elektroenergetyka i ciepłownictwo (1.44.02). W tym samym roku formularz P-01 mutacja, kierowany do tej pory do nieprzemysłowych jednostek sprawozdawczych, został połączony ze sprawozdaniem rocznym P-01, wysyłanym dotychczas tylko do jednostek przemysłowych. W 2011 r. wprowadzono personalizację miesięcznego formularza P-02 Meldunek o wyrobach i zapasach.

Przedmiotowy i podmiotowy zakres badania jest sukcesywnie dostosowywany do zmieniających się potrzeb krajowych użytkowników statystyk produktowych oraz do wymagań europejskich. Od 2018 r. badanie obejmuje dodatkowo zastosowanie systemów wbudowanych w produkowanych wyrobach, w tym elementów Internetu Rzeczy, to poszerzenie zakresu było poprzedzone pilotażem

² Historia badań produkcji przemysłowej do lat 90-tych została przedstawiona w załączniku 5.

przeprowadzonym w 2017 r. wśród wybranych jednostek sprawozdawczych. W 2019 r. formularz rozszerzono o informację na temat ilości produkcji wyrobów wytworzonych w ramach podwykonawstwa, przekazanych następnie zleceniodawcy. W tym samym roku do badania rocznego włączono surowce wtórne metaliczne i niemetaliczne. W związku z pandemią COVID-19, od maja 2020 objęto obserwacją, na początku na zasadzie dobrowolności, a następnie włączono do obowiązkowych badań, wyroby związane z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się COVID-19. Po wybuchu wojny w Ukrainie w lutym 2022 r. rozszerzono od kwietnia 2022 r. badanie miesięczne o wyroby przydatne w sytuacjach kryzysowych. Od stycznia 2023 r., obserwacją miesięczną objęto preparat mleczno-tłuszczowy oraz – w rozszerzonej grupie podmiotów gospodarczych – zapasy wybranych zbóż, nasion oraz sruoty roślin oleistych, a także olejów surowych.

Badanie produkcji sprzedanej przemysłu w obecnej formie prowadzone jest od 1991 r., kiedy to w polskiej statystyce rozpoczął się proces zmian związanych z transformacją polskiej gospodarki i zmianami przepisów prawa, wynikającymi z konieczności dostosowania się do zasad gospodarki rynkowej. Na badania produkcji sprzedanej przedsiębiorstw przemysłowych, oprócz zmiany przepisów prawa, m.in. w zakresie rachunkowości, istotny wpływ miała również zmiana podziału terytorialnego kraju, kolejne zmiany klasyfikacji działalności (Klasyfikacja Gospodarki Narodowej, Europejska Klasyfikacja Działalności oraz rewizje Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2004 i PKD 2007), jak również zmiany związane z doskonaleniem i rozwojem statystycznego rejestru podmiotów gospodarczych (wprowadzony obowiązek rejestracji podmiotów gospodarki narodowej w Krajowym Rejestrze Urzędowym Gospodarki Narodowej REGON, powstanie rejestru statystycznego BJS – Bazy Jednostek Statystycznych).

Zmiany w metodologii miesięcznego badania produkcji sprzedanej przemysłu były wprowadzane także ze względu na dostosowywanie Polski do wymogów europejskiej statystyki krótkookresowej, szczególnie od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej – od maja 2004 r. Efektem tych zmian było m.in. rozszerzenie na poziomie krajowym oferty publikacyjnej o dodatkowe agregaty, tzw. główne grupowania przemysłowe (MIGs). Od 2024 r. miesięczne badanie produkcji sprzedanej przemysłu zostało rozszerzone o dodatkowe naliczenia według europejskiej koncepcji jednostki rodzaju działalności, która obowiązuje na mocy rozporządzeń UE 2019/2152 oraz 2020/1197³.

W badaniu rocznym produkcji sprzedanej przemysłu w 1995 r. powstał tzw. system zintegrowany, którego celem było gromadzenie podstawowych informacji pochodzących z różnych badań o działalności przedsiębiorstw przemysłowych, tj. o liczbie podmiotów, produkcji sprzedanej, pracujących i zatrudnionych oraz wynagrodzeniach. Wykorzystanie rocznych wyników badań opracowanych w ramach systemu zintegrowanego pozwala na publikowanie spójnych danych o polskim przemyśle, dotyczących tego samego zakresu podmiotowego.

³ Miesięczne wskaźniki produkcji przemysłowej według jednostki rodzaju działalności dostępne są w bazie Eurostatu oraz w bazie krajowej – Dziedziczne Bazy Wiedzy (DBW) – Europejskie wskaźniki krótkookresowe według jednostki rodzaju działalności.

2. Badania produkcji wyrobów przemysłowych

2.1. Zakres podmiotowy

Zakres podmiotowy badań produkcji wyrobów przemysłowych obejmuje wyroby przemysłowe, surowce lub grupy asortymentowe wyrobów oraz usługi produkcyjne określone w nomenklaturze PRODPOL, będące efektem działalności podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 osób i więcej, a od 2022 r. także podmiotów o liczbie pracujących 9 i mniej w przypadku pelletów, brykietów z prasowanego i aglomerowanego drewna i odpadów roślinnych (obejmuje również brykiety ze słomy).

Nomenklatura PRODPOL do badań rocznych zawiera wykaz wyrobów lub grup asortymentowych sklasyfikowanych według PKWiU 2015 do działów 05-08 i 10-32, wykaz surowców wtórnych w zakresie klasy 38.32 oraz wykaz usług produkcyjnych sklasyfikowanych do działów 05-33 i wybranych usług z pozostałych działów PKWiU, które są świadczone przez podmioty produkujące wyroby, są to np. usługi transportowe, usługi związane ze sprzedażą towarów takie jak sortowanie, przepakowywanie i butelkowanie.

Nomenklatura PRODPOL do badań miesięcznych obejmuje wyroby sklasyfikowane według PKWiU 2015 do działów 05-08 i 10-32 oraz zboża i nasiona roślin oleistych należące do klasy 01.11 (w tej klasie obserwacją objęte są wyłącznie zapasy). W miesięcznej nomenklaturze PRODPOL jest zawartych mniej wyrobów niż w nomenklaturze do badań rocznych, nie zawiera m.in. usług oraz większości grupowań 3 i 4-cyfrowych odpowiadających grupom i klasom PKWiU.

Wyroby gotowe to produkty niepodlegające dalszej obróbce w obrębie tego samego przedsiębiorstwa, w którym zostały wyprodukowane, a więc produkty całkowicie wykończone i skompletowane, po przejściu wszystkich faz produkcji. Wyroby gotowe powinny odpowiadać określonym normom, a przy braku norm – warunkom technicznym lub warunkom umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a odbiorcą.

Wyroby gotowe mogą być przeznaczone do:

- sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa,
- rozchodowania wewnątrz przedsiębiorstwa (na cele produkcyjne i nieprodukcyjne) na rzecz:
 - działalności produkcyjnej (przeznaczone do produkcji innych wyrobów w przedsiębiorstwie, w innym cyklu produkcyjnym),
 - działalności inwestycyjnej,
 - działalności finansowo wyodrębnionej,
 - sklepów fabrycznych, własnych zakładów gastronomicznych lub innych punktów sprzedaży detalicznej prowadzonych przez przedsiębiorstwo,
 - innych celów nieprodukcyjnych przedsiębiorstwa, niezwiązanych bezpośrednio z procesem technologicznym.

Wyroбами gotowymi mogą być zarówno produkty finalne (rynkowe), jak i wyroby podlegające dalszemu procesowi przetwórczemu w innych przedsiębiorstwach. Do wyrobów gotowych zaliczane są również zespoły, elementy, części i półfabrykaty niepodlegające dalszej obróbce w przedsiębiorstwie, w którym zostały wytworzone, przeznaczone do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa (zalicza się je do produkcji w momencie sprzedaży a nie przekazania do magazynu wyrobów) lub rozchodowane na inne cele przedsiębiorstwa.

Grupa asortymentowa wyrobów to w miarę jednorodna grupa wyrobów utworzona zgodnie z jednym lub kilkoma kryteriami takimi jak: zastosowanie, przeznaczenie, właściwości składników lub elementów, rodzaj materiału lub surowca, zawartość wspólnego składnika.

Surowiec w badaniach produktowych to nieprzetworzony materiał pochodzenia zwierzęcego, roślinnego, mineralnego lub powstały w wyniku przerobu odpadów, który może być przeznaczony do produkcji wyrobów gotowych, energii lub materiałów pośrednich do produkcji nowych wyrobów.

Surowce strategiczne dla polskiej gospodarki – to surowce, które nie są w sposób wystarczający (min. 90%) pozyskiwane ze źródeł krajowych lub których możliwości trwałego pozyskania z tych źródeł są ograniczone lub zagrożone, oraz inne surowce niepozyskiwane w kraju (deficytowe) niezbędne dla obronności kraju i bezpieczeństwa narodowego oraz rozwoju innowacyjnych technologii.

Surowce krytyczne dla polskiej gospodarki – to surowce strategiczne, których możliwości pozyskania zarówno ze źródeł pierwotnych, jak i wtórnych, są obciążone albo dużym ryzykiem, albo istnieją bardzo duże trudności ich pozyskania, a możliwości ich substytucji są niewielkie.

Surowce strategiczne dla Unii Europejskiej to surowce mające duże znaczenie strategiczne dla funkcjonowania rynku wewnętrznego ze względu na obecność w technologiach strategicznych będących fundamentem transformacji ekologicznej i cyfrowej, w zastosowaniach obronnych, lotniczych lub kosmicznych oraz charakteryzujące się potencjalnie dużym niedoborem światowej podaży w stosunku do prognozowanego popytu, gdy zwiększenie ich produkcji jest stosunkowo trudne, na przykład ze względu na długi czas realizacji nowych projektów mających zwiększać potencjał podaży.

Surowce krytyczne dla Unii Europejskiej to surowce strategiczne oraz wszelkie inne surowce o dużym znaczeniu dla całej gospodarki Unii, w przypadku których istnieje wysokie ryzyko zakłócenia dostaw.

Surowce wtórne – materiały powstające w wyniku przerobu (w procesie przetworzenia mechanicznego lub chemicznego) odpadów produkcyjnych, wstępnie wysortowanych odpadów komunalnych lub złomu i zużytych produktów, nadające się do bezpośredniego użytku w przemysłowym procesie produkcji (zastępujące surowiec pierwotny), nie będące nowym produktem finalnym.

Surowce wtórne metaliczne – poddane procesom przetworzenia mechanicznego lub chemicznego: złom stalowy, żeliwny i staliwny, złom metali nieżelaznych i ich stopów, odpady metalurgiczne metali i ich stopów oraz materiały konsumpcyjne (poużytkowe) pochodzące głównie ze skupu.

Surowce wtórne niemetaliczne – poddane procesom przetworzenia mechanicznego lub chemicznego – odpady z procesów produkcyjnych oraz materiały konsumpcyjne (poużytkowe) pochodzące głównie ze skupu.

Usługi produkcyjne (przemysłowe) to wszelkie czynności świadczone przez podmioty gospodarcze na rzecz innych jednostek gospodarczych, będące współdziałaniem w procesie produkcji, ale nietworzące bezpośrednio nowych dóbr materialnych.

Usługami produkcyjnymi w szczególności są:

- czynności o charakterze naprawczym, remontowym i konserwacyjnym świadczone na rzecz osób trzecich, z wyłączeniem napraw gwarancyjnych wykonywanych przez producenta siłami własnymi,
- usługi świadczone na zlecenie producentów wyrobów polegające na wykonaniu szczególnego zabiegu technicznego na przedmiocie dostarczonej przez zleceniodawcę, np. obróbka cieplna, nakładanie powłok na metale.

Pojęcie usług produkcyjnych nie obejmuje czynności związanych z wytwarzaniem wyrobu (włączając półfabrykaty, elementy, części, obróbkę elementów) z materiałów własnych przedsiębiorstwa, na

zlecenie innych jednostek gospodarki narodowej, przeznaczonych do celów produkcyjnych lub do dalszej odsprzedaży oraz z reguły nie obejmuje wytwarzania wyrobów na indywidualne zamówienie ludności z materiałów własnych wykonawcy.

Usługa w ramach podwykonawstwa to produkcja wyrobów wykonanych na zlecenie innej firmy z materiałów powierzonych.

Wytworzenie przez przedsiębiorstwo produkcyjne wyrobów na zamówienie innego przedsiębiorstwa, np. handlowego lub budowlanego z materiałów własnych nie jest traktowane jako usługa podwykonawstwa, ale jako produkcja własna.

2.2. Zakres przedmiotowy

Zakres przedmiotowy badań produkcji wyrobów przemysłowych wynika z potrzeb informacyjnych administracji rządowej, Eurostatu i innych międzynarodowych instytucji statystycznych, placówek naukowych i badawczych, przedsiębiorstw i samorządu gospodarczego, stowarzyszeń i organizacji, a także mediów.

Badanie dostarcza informacji na temat produkcji wytworzonej i sprzedanej wyrobów, wartości świadczonych usług produkcyjnych i usług podwykonawstwa, zapasów wyrobów gotowych, zapasów wybranych towarów, zapasów surowców pochodzenia roślinnego oraz zastosowania systemów wbudowanych, w tym elementów Internetu Rzeczy w wyrobach przemysłowych, a także odzysku surowców wtórnych.

Aby uzyskać porównywalne dane o produkcji i zapasach wyrobów przemysłowych oraz usługach produkcyjnych i podwykonawstwa, stosowana jest nomenklatura PRODPOL, zawierająca wykaz wyrobów i usług obejmujący symbol i nazwę wyrobu, grupy asortymentowej lub usługi z przypisanymi jednostkami miary, w których powinien być wykazany produkt. Pozwala to na wykazywanie przez sprawozdawców w jednym grupowaniu PRODPOL (pod tą samą nazwą i jednostką miary) danych o produkcji wyrobów i świadczonych usługach, należących do tej samej kategorii, które w obrocie handlowym mogą występować pod różnymi nazwami własnymi.

Zaliczanie danego produktu do odpowiedniego grupowania PRODPOL należy do obowiązków producenta lub usługodawcy wypełniającego sprawozdanie. Wynika to z faktu, że producent lub usługodawca posiada wszystkie informacje niezbędne do właściwego zaliczenia produktu do odpowiedniego grupowania PRODPOL, tj. informacje dotyczące rodzaju użytego surowca, technologii wytwarzania, konstrukcji, przeznaczenia wyrobu lub charakteru usługi.

Ze względu na ścisłe uzależnienie zakresów rzeczowych większości 8-cyfrowych grupowań PRODPOL od Nomenklatury Scalonej (CN), przy zaliczaniu wyrobów do tych grupowań sprawozdawcy powinni stosować „Ogólne reguły interpretacji Nomenklatury Scalonej”.

Zaklasyfikowanie produktu według nomenklatury PRODPOL powinno być wykonane możliwie jak najbardziej szczegółowo, na najniższym dostępnym poziomie agregacji, tj. w grupowaniach końcowych o jak najdłuższym symbolu cyfrowym, a przy ustalaniu właściwego grupowania, do którego zalicza się określony produkt, sprawozdawcy powinni kierować się zasadami budowy i logiki struktury tej nomenklatury. Ponadto, przy zaliczaniu produktu do określonego grupowania PRODPOL niezbędne jest postępowanie się przez sprawozdawcę:

- zasadami metodycznymi klasyfikacji PKWiU 2015,
- nazwami grupowań końcowych PRODPOL,
- wyjaśnieniami i wskazówkami zawartymi w Notach wyjaśniających do Zharmonizowanego Systemu Oznaczenia i Kodowania Towarów (HS) i w Notach wyjaśniających do Nomenklatury Scalonej Wspólnot Europejskich, publikowanych w Dziennikach Urzędowych Unii Europejskiej, seria C,

- komentarzami do poszczególnych pozycji nomenklatury PRODPOL.

Zaklasyfikowanie wyrobów ułatwia również wyszukiwarka Bazy Identyfikacji Wyrobów (BIW)⁴, która pomaga w przyporządkowaniu wyrobów do pozycji nomenklatury PRODPOL. Wyszukiwarka BIW korzysta z bazy, w której zostały zgromadzone nazwy handlowe i wycieczkowe wyrobów, niewystępujące wprost w nazwach grupowań nomenklatury, które zostały przypisane do odpowiednich pozycji PRODPOL.

2.2.1 Produkcja wyrobów przemysłowych

Produkcja wytworzona to rezultat procesów produkcyjnych, wzajemnie ze sobą powiązanych i uwarunkowanych, zachodzących w określonym czasie.

Produkcja wytworzona obejmuje całkowitą ilość wyprodukowanych w okresie sprawozdawczym wyrobów gotowych, z surowca własnego lub powierzzonego przez inne przedsiębiorstwo lub osobę fizyczną. Obejmuje również całkowitą ilość półfabrykatów, części, zespołów maszyn i urządzeń, niezależnie od tego, czy zostały one przeznaczone do sprzedaży czy do przedsiębiorstwa macierzystego, do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa, czy też przeznaczone do dalszego przerobu (montażu) w przedsiębiorstwie. Do produkcji wytworzonej zalicza się zatem wyroby wyprodukowane przez przedsiębiorstwo, odpowiadające określonym normom, warunkom technicznym lub warunkom umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a odbiorcą. Wyroby powstałe z surowców wtórnych zalicza się do produkcji, jeśli mają charakter użytkowy i są bezpośrednim rezultatem pracy wytwórczej przedsiębiorstwa. Do produkcji zalicza się także tak zwane produkty uboczne, powstałe w procesie produkcyjnym równocześnie z produktem zasadniczym.

Do produkcji wytworzonej nie zalicza się:

- wyrobów wybrakowanych, tj. nie posiadających pełnej wartości użytkowej (w których stwierdzono odchylenia od obowiązujących norm, a przy braku norm – od warunków technicznych lub warunków umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a odbiorcą),
- wyrobów niepełnowartościowych, tj. wyrobów, których wartość użytkowa jest niższa od ustalonej wymaganiami jakościowymi, od potrzeb obrotu lub od wynikającej z przeznaczenia wyrobu, np. wyroby wyprodukowane niezgodnie z obowiązującymi normami, dokumentacją techniczną, recepturą, co powoduje obniżenie jakości w stosunku do przewidzianej w dokumentacji dla najniższej klasy jakości (gatunku), wyroby uszkodzone i zdekompletowane w sposób uniemożliwiający ich wykorzystanie zgodne z przeznaczeniem,
- odpadów, tj. resztek surowca wyjściowego, powstałych w procesie produkcji jako jej niezamierzony wynik,
- powierzzonego surowca, zarówno w przedsiębiorstwie zlecającym wykonanie wyrobu, jak i w przedsiębiorstwie wykonującym wyroby z tego surowca.

Produkcja sprzedana wyrobów przemysłowych to ilość i wartość sprzedanych na zewnątrz przedsiębiorstwa wyrobów produkcji własnej lub produkcji zleconej do wykonania w innym przedsiębiorstwie z powierzonych materiałów w okresie sprawozdawczym, niezależnie od momentu ich wytworzenia.

Ilość produkcji sprzedanej wyrobów wyrażona jest w fizycznych jednostkach miary.

⁴ Wyszukiwarka BIW jest dostępna na stronie internetowej GUS https://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/prodpol/wysz_biw.html.

Wartość produkcji sprzedanej wyrobów prezentowana jest w cenach sprzedaży (realizacji), łącznie z podatkiem akcyzowym, ale bez podatku od towarów i usług (VAT). Wartość produkcji sprzedanej wyrobów obejmuje:

- otrzymane i należne kwoty za sprzedane na zewnątrz przedsiębiorstwa w okresie sprawozdawczym wyroby własnej produkcji, produkcji wykonanej na zamówienie z własnych surowców i materiałów oraz produkcji zleconej do wykonania w innym przedsiębiorstwie z powierzonych materiałów skorygowane o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży,
- wartość wyrobów niezaliczonych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą, tj. wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, jak również do własnych zakładów gastronomicznych i do własnych hurtowni,
- wartość wyrobów wytworzonych, traktowanych na równi ze sprzedażą, tj. produktów nieodpłatnie przekazanych na rzecz funduszu socjalnego i inwestycji własnych, na potrzeby reprezentacji i reklamy, potrzeby osobiste podatnika i pracowników oraz darowizny wyrobów bez pobrania zapłaty.

Wartość produkcji sprzedanej w europejskim badaniu PRODCOM prezentowana jest bez podatku VAT oraz akcyzy.

Badana jest także **wartość produkcji sprzedanej wyrobów, które zawierają systemy wbudowane i elementy Internetu Rzeczy**.

System wbudowany jest sprzętem cyfrowym złożonym z procesora, pamięci oraz układów wejścia – wyjścia (mikrokontroler), przeznaczonym do sterowania w czasie rzeczywistym produktem, którego jest częścią. Komputery osobiste, komputery przenośne, tablety, telefony i smartfony oraz inne urządzenia sieci teleinformatycznej nie są uważane za produkty zawierające systemy wbudowane.

Element Internetu Rzeczy to produkt z systemem wbudowanym z możliwością podłączenia do Internetu.

2.2.2 Zapasy

Zapasy wyrobów gotowych u producenta to ilość wyprodukowanych wyrobów gotowych znajdujących się w magazynach jednostek prowadzących działalność produkcyjną, przeznaczonych do sprzedaży lub przeznaczonych do wykorzystania w dalszych procesach produkcyjnych.

Zapasy towarów w jednostkach handlowych to ilość towarów handlowych znajdujących się w magazynach hurtu lub rozdzielczych detalu (bez zapasów znajdujących się w punktach sprzedaży detalicznej) w jednostkach zaliczanych, według PKD 2007, do sekcji Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G).

Zapasy surowców to ilość nieprzetworzonego materiału pochodzenia zwierzęcego, roślinnego, mineralnego lub powstałego w wyniku przerobu odpadów znajdującego się w magazynach jednostek prowadzących działalność produkcyjną lub działalność magazynowania i przechowywania, który jest przeznaczony do produkcji wyrobów gotowych, energii lub materiałów pośrednich będących budulcem dla nowych wyrobów.

2.2.3 Usługi

Usługa produkcyjna (przemysłowa) oznacza czynności świadczone przez podmioty gospodarcze na rzecz innych jednostek gospodarczych, będące współdziałaniem w procesie produkcji, nietworzące bezpośrednio nowych dóbr materialnych, ale mające na celu przywracanie wyrobom utraconej wartości użytkowej przez remonty i naprawy, powiększenie wartości wyrobów przez operacje związane

z obróbką materiałów (np. szlifowanie), operacjami wykończeniowymi (np. niklowanie, galwanizowanie), montażem wyrobów oraz konfekcjonowaniem (np. paczkowanie, krajanie).

Usługa podwykonawstwa oznacza czynności mające na celu wytworzenie wyrobów wykonanych na zlecenie innej firmy z materiałów przez nią powierzonych oraz wyroby wytworzone w ramach podwykonawstwa przekazane zleceniodawcy.

Produkcja na zlecenie z materiału powierzonego występuje gdy:

- wartość materiałów powierzonych stanowi ponad 80% wartości materiałów użytych do produkcji,
- powierzony materiał (surowiec) ma niższą wartość niż 80% wartości materiałów użytych do produkcji, ale stanowi podstawowy materiał (surowiec) do wytworzenia nowego wyrobu.

2.2.4 Odzysk surowców wtórnych

Odzysk oznacza jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu, poprzez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym wypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub w szerszej gospodarce.

W celu odzyskania surowców wtórnych z odpadów stosuje się procesy mechaniczne lub chemiczne, do których można zaliczyć m.in. czyszczenie, sortowanie, zgniatanie mechaniczne, granulowanie, mechaniczne zmniejszanie dużych elementów, usuwanie części nadających się do ponownego użytku z przedmiotów używanych, usuwanie substancji szkodliwych z używanych przedmiotów.

Moment odzysku to ostatni z serii procesów mechanicznych lub chemicznych, w wyniku którego uzyskuje się surowiec wtórny. Po przeprowadzeniu tego procesu należy raportować ilość surowca wtórnego w badaniu produkcji wyrobów przemysłowych.

Tablica 1. Status surowca metalicznego oraz etap jego odzysku, na którym ma być raportowany w badaniu produkcji wyrobów przemysłowych

Surowiec metaliczny	Status surowca*		Odzysk po etapie	
	surowiec krytyczny	surowiec strategiczny	rozdrabniania	separacji/ segregacji/ sortowania
Aluminium		△	X	
Beryl	xxx x x xxx			X
Cermetale				X
Chrom	△	△		X
Cyna		△	X	X
Cynk		△		X
Cyrkon			X	
German	xxx x x xxx	xxx x x xxx		X
Ind				X
Iryd			X	
Kadm				X
Kobalt	xxx x x xxx	xxx x x xxx		X
Lit	xxx x x xxx	xxx x x xxx	X	
Miedź	xxx x x xxx	△ xxx xxx		X

Surowiec metaliczny	Status surowca*		Odzysk po etapie	
	surowiec krytyczny	surowiec strategiczny	rozdrabniania	separacji/ segregacji/ sortowania
Nikiel	$\begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$		X
Niob	$\begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$			X
Ołów		\triangle	X	
Pallad	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	X	
Platyna	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	X	
Metale ziem rzadkich	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$		X
Ren				X
Srebro		\triangle		X
Tantal	$\begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$		X	
Tytan	$\begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$		
Wanad	$\begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$			X
Wolfram	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	$\triangle \begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$	X	
Żelazo		\triangle	X	

* \triangle - krytyczny / strategiczny dla gospodarki krajowej
 $\begin{matrix} \times \times \times \\ \times \\ \times \times \times \end{matrix}$ - krytyczny / strategiczny dla gospodarki Unii Europejskiej

W przypadku piasków żuźlowych, jako odzysk surowca wtórnego należy raportować dane o odpadach z procesów przemysłowych, które mają być przeznaczone do pozyskania lub wytworzenia konkretnego metalu (np. popioły cynkowe z procesów cynkowania, wykorzystywane do uzyskania cynku).

Tablica 2. Etap odzysku surowców niemetalicznych

Surowiec	Odzysk po etapie
Drewno	rozdrabniania
Guma	rozdrabniania
Papier	segregowania
Stłuczka szklana	oczyszczania
Tworzywa sztuczne	segregowania

2.3. Zmienne i nomenklatury występujące w badaniach

2.3.1. Charakterystyka zmiennych

Badania produkcji wyrobów przemysłowych dostarczają następujących informacji:

1. Badania krajowe

a) w badaniu rocznym (zestaw danych P-01)

- ilość produkcji wyrobów gotowych wytworzonych na własny rachunek lub na zlecenie z materiału powierzono przez zleceniodawcę według stanu na koniec roku sprawozdawczego,
- ilość odzyskanych surowców wtórnych z produktów odpadowych poddanych m.in. procesom sortowania, cięcia, mielenia, tłuczenia, nadających się do powtórnego wykorzystania np. granulatu uzyskany z przetworzonych butelek z tworzywa sztucznego.
- ilość i wartość produkcji sprzedanej wyrobów własnej produkcji lub produkcji zleconej do wykonania w innym przedsiębiorstwie z powierzonych przez siebie materiałów, które zostały sprzedane na zewnątrz przedsiębiorstwa,
- ilość i wartość sprzedanych na zewnątrz przedsiębiorstwa lub przekazanych nieodpłatnie, np. do jednostek powiązanych, surowców wtórnych, które nadają się do powtórnego wykorzystania. W przypadku nieodpłatnego przekazania surowców wtórnych wartość będzie równa zero.
- akcyza od wyrobów własnych,
- ilość wyrobów wytworzonych w ramach podwykonawstwa przekazana zleceniodawcy,
- wartość usług produkcyjnych (przemysłowych),
- zastosowanie systemów wbudowanych w produkowanych wyrobach,
- zastosowanie elementów Internetu Rzeczy w produkowanych wyrobach,
- wartość wyrobów przemysłowych zawierających systemy wbudowane,
- wartość wyrobów przemysłowych zawierających elementy Internetu Rzeczy,
- wartość usługi wykonania z materiału powierzono wyrobów przemysłowych zawierających systemy wbudowane,
- wartość usługi wykonania z materiału powierzono wyrobów przemysłowych zawierających elementy Internetu Rzeczy.

b) w badaniu miesięcznym (zestaw danych P-02)

- ilość produkcji wyrobów gotowych wytworzonych na własny rachunek lub na zlecenie z materiału powierzono przez zleceniodawcę według stanu na koniec roku sprawozdawczego,
- ilość produkcji sprzedanej wyrobów własnej produkcji lub produkcji zleconej do wykonania w innym przedsiębiorstwie z powierzonych przez siebie materiałów, które zostały sprzedane na zewnątrz przedsiębiorstwa,
- wartość produkcji sprzedanej wyrobów własnej produkcji lub produkcji zleconej do wykonania w innym przedsiębiorstwie z powierzonych przez siebie materiałów, które zostały sprzedane na zewnątrz przedsiębiorstwa – ta informacja jest zbierana dla ograniczonej liczby grupowań zawierających niejednorodne wyroby,
- ilość zapasów wyrobów gotowych w podmiotach produkujących wyroby,

- ilość zapasów wybranych towarów (artykułów spożywczych lub produktów pochodzenia roślinnego) w jednostkach handlowych.
- ilość zapasów surowców pochodzenia roślinnego w podmiotach produkujących wyroby, w podmiotach handlowych, podmiotach o rodzaju działalności 01.11 „Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu”, 52.10 „Magazynowanie i przechowywanie towarów” oraz w magazynach portowych.

2. Badanie europejskie – PRODCOM

- zmienna 251001 produkcja sprzedana – wartość waluta krajowa (przeliczona przez EUROSTAT na EUR) oraz ilość (z wyjątkiem usług przemysłowych i wyrobów bez zdefiniowanej jednostki miary)
- zmienna 251002 produkcja sprzedana w ramach podwykonawstwa (z wyjątkiem usług przemysłowych) – wartość waluta krajowa (przeliczona przez EUROSTAT na EUR) oraz ilość (z wyjątkiem wyrobów bez zdefiniowanej jednostki miary)
- zmienna 251003 produkcja wytworzona – ilość

Ilość produkcji wyrobów przemysłowych, odzyskanych surowców wtórnych oraz zapasy wyrobów i towarów, surowców wyrażone są w fizycznych jednostkach miary.

W badaniu niezwykle ważne jest ustalenie jednostki miary dla każdego grupowania nomenklatury PRODPOL, odpowiadającej cechom fizycznym i przeznaczeniu każdego rodzaju wyrobu.

W większości przypadków dane zbierane są w podstawowych fizycznych jednostkach miary.

W przypadku, gdy jedna jednostka miary nie jest wystarczająca do określenia w sposób wyczerpujący cech użytkowych danego wyrobu, jak również wielkości jego produkcji, stosuje się jednocześnie kilka jednostek miary. Wykaz jednostek miary przedstawiono w załączniku 4.

Dla niejednorodnych grupowań wyrobów, jeżeli mają przynajmniej jedną cechę wspólną określającą ich właściwości, stosowane są umowne jednostki miary. Typowym przykładem zastosowania jednostek umownych są wyroby chemiczne, w których ilość jest wyrażana w przeliczeniu na czysty składnik.

Dla grupowań obejmujących wyroby o znacznej różnorodności, np. wyroby farmaceutyczne, nie jest możliwe zastosowanie fizycznych jednostek miary. W takim przypadku zbierane są dane dotyczące jedynie wartości produkcji sprzedanej w cenach bieżących wyrażonej w tysiącach złotych.

2.3.2. Nomenklatury

Nomenklatura PRODPOL⁵ stosowana w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych oparta jest na Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2015) wprowadzonej 1 stycznia 2016 r. do stosowania w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 września 2015, Dz. U. z 2015 r., poz. 1676) oraz na Liście PRODCOM, rekomendowanej przez Eurostat do badania produkcji przemysłowej w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Nomenklatura stanowi załącznik do rocznego Sprawozdania o produkcji (P-01) oraz miesięcznego Meldunku o wyrobach i zapasach (P-02).

⁵ Nomenklatura PRODPOL jest dostępna na stronie internetowej GUS pod adresem <https://stat.gov.pl/Klasyfikacje/>

Każda pozycja PRODPOL jest identyfikowana 3-, 4-, 5-, 6-, 8-, 10-, 12-cyfrowym symbolem zbudowanym wg schematu:

XX.XX.YY-ZZ.AA.AA

Nomenklatura PRODPOL jest zgodna na poziomie trzech, czterech, pięciu oraz sześciu znaków z klasyfikacją PKWiU 2015 oraz na poziomie ośmiu znaków z Listą PRODCOM. Grupowania 10- i 12-znakowe wynikają z zapotrzebowania zgłaszanego przez użytkowników krajowych.

Każde grupowanie (pozycja) w nomenklaturze PRODPOL opisane jest symbolem, nazwą grupowania, jednostką miary oraz dodatkowymi oznaczeniami, wskazującymi konieczność przekazywania danych w określonym zakresie i terminie, tj.:

- W – pozycje, dla których w badaniu rocznym należy podać dane w podziale na województwa, zgodnie z faktyczną lokalizacją produkcji (tzn. dane według metody zakładowej),
- Z – pozycje, dla których w badaniu miesięcznym należy podawać dane o stanie zapasów wyrobów gotowych lub towarów, tylko dla wskazanej jednostki miary,
- B – pozycje objęte miesięcznym badaniem na formularzu P-02.

Dodatkowo w nomenklaturze PRODPOL podane są zasady wyliczenia danych w przeliczeniowych jednostkach miary.

Masa czystego lub suchego składnika lub produktu:

Szukaną masę oblicza się według wzoru:

$$y = (X \cdot r) / 100$$

gdzie:

y – masa określonego składnika,

X – masa wyrobu zawierającego rozpatrywany składnik (w kg, t, tys. t),

r – wartość liczbową procentowej zawartości danego składnika w wyrobie (pierwiastka, związku chemicznego, substancji aktywnej koncentratu) albo stężenia składnika w roztworze, ustalona metodami laboratoryjnymi stosownie do obowiązujących norm.

Masa produktu bezwodnego (kg bezw., t bezw., tys. t bezw.):

Szukaną masę oblicza się według wzoru:

$$y = X \cdot [(100 - w) / 100]$$

gdzie:

y – masa produktu bezwodnego

X – masa wyrobu zawierającego rozpatrywany składnik,

w – wartość liczbową zawartości wody w produkcie wyrażoną w procentach, określona metodami laboratoryjnymi.

Masa przeliczeniowa produktu:

Przeliczenia dokonuje się według wzoru:

$$z = (X \cdot r) / n$$

gdzie:

z – masa produktu przeliczeniowego,

X – masa wyrobu zawierającego rozpatrywany składnik,

r – wartość liczbową procentowej zawartości danego składnika w wyrobie (pierwiastka, związku chemicznego, substancji aktywnej koncentratu) albo stężenia składnika w roztworze, ustalona metodami laboratoryjnymi stosownie do obowiązujących norm,

n – wartość liczbową procentowej zawartości czystego składnika umownie przyjęta dla produktu.

Paliwo umowne jest to paliwo o stałej umownej wartości opałowej wynoszącej 29307,6 kJ/kg, obliczane według wzoru:

$$y = (x \cdot r) / 29307,6$$

gdzie:

y – masa paliwa umownego,

x – masa paliwa rzeczywistego w stanie roboczym,

r – wartość opałowa w stanie roboczym.

Wartość opałowa jest to ilość dżuli wydzielona z jednostki masy paliwa spalane w stałej objętości pod ciśnieniem normalnym (0,1013 MPa) w atmosferze tlenu.

Cegła przeliczeniowa materiałów ściennych – dla danych w jednostce miary o numerze 29830 (tys. cegieł przeliczeniowych) powinien być zastosowany przelicznik uwzględniający wymiary standardowej cegły zwykłej, tj. 250mm x 120mm x 65mm.

Przykład: Firma wyprodukowała 1000 szt. pustaków ściennych ceramicznych o następujących wymiarach: 188mm x 288mm x 220mm.

Objętość jednego pustaka wynosi: $0,188\text{m} \times 0,288\text{m} \times 0,220\text{m} \approx 0,011912\text{ m}^3$

Objętość jednej standardowej cegły zwykłej wynosi: $0,250\text{m} \times 0,120\text{m} \times 0,065\text{m} = 0,00195\text{ m}^3$

$0,011912\text{ m}^3 / 0,00195\text{ m}^3 \approx 6$

Zatem odpowiednikiem pustaka ściennego ceramicznego o wymiarach 188mm x 288mm x 220mm jest w przybliżeniu 6 cegieł przeliczeniowych.

Wyprodukowano więc w przybliżeniu $1000 \times 6 = 6\ 000$ cegieł przeliczeniowych materiałów ściennych.

Nomenklatura PRODPOL jest aktualizowana co roku. Aktualizacja nomenklatury wynika z konieczności uwzględnienia zmieniających się potrzeb informacyjnych użytkowników statystyk produktowych oraz zapewnienia zgodności z modyfikowaną w każdym roku Listą PRODCOM i Nomenklaturą Scaloną CN. Co roku jest opracowywany klucz przejścia między ubiegłoroczną a aktualną wersją nomenklatury PRODPOL, a na stronie internetowej GUS jest publikowane zestawienie zmian w nomenklaturze, które ułatwia m.in. respondentom przygotowanie sprawozdania w przypadku wyrobów, których dotyczą zmiany.

Nomenklatura PRODPOL jest opracowywana oddzielnie dla badania rocznego i badania miesięcznego ze względu na termin zatwierdzania Listy PRODCOM na dany rok sprawozdawczy. Nomenklatura miesięczna opracowywana jest na podstawie wersji roboczej Listy PRODCOM, która może nie uwzględniać wszystkich zmian wprowadzonych w wersji ostatecznie zatwierdzonej.

Do połowy stycznia każdego roku publikowana jest nomenklatura PRODPOL do badań miesięcznych na bieżący rok sprawozdawczy (rok t) oraz nomenklatura PRODPOL do badania rocznego za poprzedni rok sprawozdawczy (t-1).

Nomenklatura PRODPOL do badań rocznych zawiera wykaz wyrobów lub grup asortymentowych klasyfikowanych według PKWiU 2015 do działów 05-08, 10-32 oraz klasy 38.32, a także wykaz usług produkcyjnych klasyfikowanych do działów 05-33-i wybranych usług z pozostałych działów PKWiU. Dla większości wyrobów zdefiniowana jest przynajmniej jedna fizyczna jednostka miary, w której należy podać dane o ilości produkcji. Dla większości 8-cyfrowych pozycji nomenklatury podane zostały odpowiadające im symbole Nomenklatury Scalonej (CN), stosowanej w międzynarodowym obrocie handlowym. Symbole CN zamieszczono w celu doprecyzowania zakresu grupowań PRODPOL i ułatwienia zaklasyfikowania wyrobów oraz umożliwienia powiązania danych o produkcji z danymi dotyczącymi eksportu i importu.

Ponadto, dla wybranych pozycji zamieszczono komentarze zawierające dodatkowe wskazówki metodologiczne lub informacje uszczegółowiające zakres grupowania.

Nomenklatura PRODPOL do badań miesięcznych obejmuje mniej wyrobów niż nomenklatura do badań rocznych i nie zawiera usług oraz większości grupowań 3- i 4-cyfrowych odpowiadających grupom i klasom PKWiU. Wyroby klasyfikowane są według PKWiU 2015 do działów 05-08 i 10-32 oraz klasy 01.11.

Na podstawie nomenklatury PRODPOL do badań miesięcznych opracowywana jest dodatkowo „Lista towarów do badania zapasów w przedsiębiorstwach handlowych”, będąca wykazem towarów obejmującym zboża, nasiona roślin oleistych oraz artykuły spożywcze, wraz z przypisanymi jednostkami miary, które objęte są badaniem zapasów w przedsiębiorstwach handlowych.

Lista PRODCOM jest wykazem wyrobów i usług stosowanym we wspólnotowym badaniu produkcji przemysłowej wprowadzanym Rozporządzeniem Komisji Europejskiej. Obejmuje listę wyrobów i usług przemysłowych klasyfikowanych według klasyfikacji CPA do działów 07-33, z wyłączeniem działu 09, oraz, począwszy od roku referencyjnego 2019, niektóre pozycje klasy 38.32. Dział 19 obejmuje tylko jedną pozycję, tj. pak i koks pakowy.

Każda pozycja PRODCOM identyfikowana jest 8-cyfrowym symbolem zbudowanym wg schematu:

XX.XX.YY.ZZ

XX.XX – symbol NACE

XX.XX.YY – symbol CPA

XX.XX.YY.ZZ – symbol PRODCOM

Dla większości pozycji podana jest jednostka fizyczna miary oraz oznaczenia, wskazujące na zakres przekazywanych danych:

S – produkcja sprzedana wykazywana ilościowo i wartościowo, w przypadku pozycji, dla których brak jest przypisanej fizycznej jednostki miary, wykazywana jest jedynie wartość,

T – produkcja całkowita (wytworzona) wykazywana ilościowo, dodatkowo wykazywana jest produkcja sprzedana ilościowo i wartościowo,

V – produkcja całkowita (wytworzona) wykazywana ilościowo, nie jest wymagane wykazywanie produkcji sprzedanej,

I – usługi przemysłowe wykazywane wartościowo.

Tablica 3. Porównanie Listy PRODCOM i Nomenklatury PRODPOL (do badań rocznych)

Lista PRODCOM	Nomenklatura PRODPOL (roczna)
<ul style="list-style-type: none"> stosowana we wspólnotowym badaniu produkcji przemysłowej PRODCOM 	<ul style="list-style-type: none"> stosowana w rocznym krajowym badaniu produkcji wyrobów przemysłowych wykorzystywana do przygotowania danych według PRODCOM
<ul style="list-style-type: none"> struktura niehierarchiczna 	<ul style="list-style-type: none"> struktura hierarchiczna z wyjątkami (niektóre pozycje 12-cyfrowe poza strukturą)
<ul style="list-style-type: none"> liczba pozycji – ok. 4000 działy CPA: 07-33 bez 09 (dla działu 19 tylko 1 pozycja) oraz wybrane pozycje z klasy 38.32 	<ul style="list-style-type: none"> liczba pozycji – ok. 5500 działy PKWiU: 05-33, wybrane pozycje z klasy 38.32 oraz wybrane usługi z pozostałych działów PKWiU
<p>obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyroby przemysłowe wybrane surowce wtórne usługi przemysłowe (ok. 4% pozycji) 	<p>obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyroby przemysłowe wybrane surowce wtórne usługi przemysłowe i wybrane usługi nieprzemysłowe (ok. 5,5% ogółu pozycji, w tym 3% stanowią usługi nieprzemysłowe)
<ul style="list-style-type: none"> poziomy nomenklatury i kodowanie pozycji: XX.XX.XX.XX <p>4 pierwsze cyfry zgodne z NACE Rev. 2</p> <p>6 pierwszych cyfr zgodnych z CPA</p>	<ul style="list-style-type: none"> poziomy nomenklatury i kodowanie pozycji: XX.XX.XX-ZZ.AA.AA <p>PKWiU – 3-, 4-, 5-, 6-cyfrowe (poziom 1-4)</p> <p>PRODCOM – 8-cyfrowe (poziom 5)</p> <p>PRODPOL – 10-, 12-cyfrowy (poziom 6-7)</p>
<ul style="list-style-type: none"> dla większości pozycji badana produkcja sprzedana (ilość i wartość) oraz od 2021 r. produkcja sprzedana w ramach podwykonawstwa (ilość i wartość) dla ok. 18% pozycji badana dodatkowo produkcja wytworzona 	<ul style="list-style-type: none"> dla większości pozycji badana produkcja wytworzona i sprzedana (ilość i wartość)
<ul style="list-style-type: none"> co najwyżej jedna fizyczna jednostka miary przypisana do każdej pozycji produkcja badana w 41 różnych jednostkach miary (głównie kg lub szt.) 	<ul style="list-style-type: none"> może być kilka fizycznych jednostek miary przypisanych do każdej pozycji <ul style="list-style-type: none"> – jedna jednostka miary dla ok. 83% pozycji – dwie jednostki miary dla ok. 18% pozycji – trzy jednostki miary dla 24 pozycji – cztery jednostki miary dla 2 pozycji produkcja badana w 75 różnych jednostkach miary (głównie t, kg, szt., tys. szt.)

Tablica 4. Porównanie Nomenklatury PRODPOL do badań miesięcznych i Nomenklatury PRODPOL do badań rocznych

Nomenklatura PRODPOL (miesięczna)	Nomenklatura PRODPOL (roczna)
<ul style="list-style-type: none"> stosowana w miesięcznym krajowym badaniu produkcji wyrobów przemysłowych 	<ul style="list-style-type: none"> stosowana w rocznym krajowym badaniu produkcji wyrobów przemysłowych wykorzystywana do przygotowania danych wg PRODCOM
<ul style="list-style-type: none"> struktura hierarchiczna (niektóre pozycje 12-cyfrowe poza strukturą) 	
<ul style="list-style-type: none"> liczba pozycji – ok. 1700 działy PKWiU: 05-32, z wyłączeniem 09, oraz klasa 01.11 	<ul style="list-style-type: none"> liczba pozycji – ok. 5500 działy PKWiU: 05-33, wybrane pozycje z działu 38 oraz wybrane usługi z pozostałych działów PKWiU
obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> wyroby przemysłowe zapasy (kwartalnie lub miesięcznie dla wybranych pozycji) 	obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> wyroby przemysłowe usługi przemysłowe i wybrane usługi nieprzemysłowe (ok. 3% usług)
<ul style="list-style-type: none"> poziomy nomenklatury i kodowanie pozycji: XX.XX.XX-ZZ.AA.AA PKWiU – 3-, 4-,5-, 6-cyfrowy (poziom 1-4) PRODCOM – 8-cyfrowy (poziom 5) PRODPOL – 10-,12-cyfrowy (poziom 6-7) 	
<ul style="list-style-type: none"> dla większości pozycji badana produkcja wytworzona i sprzedana (ilość) dla grupowań niejednorodnych badana wartość produkcji sprzedanej w tys. zł 	<ul style="list-style-type: none"> dla większości pozycji badana produkcja wytworzona i sprzedana (ilość i wartość)
<ul style="list-style-type: none"> może być kilka fizycznych jednostek miary przypisanych do każdej pozycji 	

2.4. Opis metody badań

2.4.1 Badanie produkcji wyrobów przemysłowych według PRODPOL

Badanie produkcji wyrobów przemysłowych jest badaniem stałym, realizowanym miesięcznie i rocznie. Jest badaniem pełnym, co oznacza, że wszystkie podmioty sprawozdawcze spełniające kryteria doboru do badania mają obowiązek raportowania danych.

Badanie produkcji wyrobów przemysłowych prowadzone jest tzw. metodą wyrobów, w której za podstawę agregowania danych przyjmuje się rodzaj wyrobu klasyfikowanego do odpowiedniego grupowania nomenklatury PRODPOL niezależnie od tego, jaki przeważający rodzaj działalności deklaruje jednostka sprawozdawcza wytwarzająca wyrób lub świadcząca usługi produkcyjne.

Jednocześnie, podstawową metodą zbierania danych o produkcji wyrobów jest metoda przedsiębiorstw (za przedsiębiorstwo jest uznawana jedna jednostka prawna), tj. cała sprawozdawana produkcja przypisywana jest do województwa, w którym znajduje się siedziba zarządu przedsiębiorstwa.

Ponadto, w celu uzyskania informacji o faktycznym miejscu wytworzenia wyrobów, w badaniu rocznym dla wybranych wyrobów przemysłowych stosuje się dodatkowo metodę zakładową, tj. zbierane są informacje o produkcji wyrobów realizowanej w poszczególnych zakładach danego przedsiębiorstwa, co pozwala przyporządkować tę produkcję do województw, w których jest rzeczywiście wytworzona.

Dane o produkcji wyrobów przemysłowych na poziomie województw są prezentowane przez statystykę zarówno metodą przedsiębiorstw jak i metodą zakładową. W przypadku, gdy przedsiębiorstwo posiada zakłady produkcyjne w innych województwach niż to, w którym zlokalizowana jest jego siedziba, dane o produkcji w tych województwach przygotowane w oparciu o metodę przedsiębiorstw i metodę zakładową mogą się różnić.

Dane przekazane przez podmioty sprawozdawcze na formularzach elektronicznych są następnie agregowane według symboli nomenklatury PRODPOL i prezentowane na poziomie kraju lub województwa.

Obowiązkiem sprawozdawczym objęte są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej (z wyłączeniem jednostek i zakładów budżetowych) oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Badanie produkcji wyrobów przemysłowych nie obejmuje jednostek:

- handlowych, które zamówiły wykonanie wyrobów w przedsiębiorstwie produkcyjnym i nie przekazały surowców do wykonania tych wyrobów,
- prowadzących wyłącznie działalność wydawniczą i nie uczestniczących bezpośrednio w procesie przygotowania do druku oraz drukowania,
- prowadzących wyłącznie działalność związaną z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych i nie uczestniczących bezpośrednio w procesie reprodukcji nagrań dźwiękowych, nagrań wideo lub reprodukcji komputerowych nośników informacji.

Obowiązki sprawozdawcze w rocznym badaniu produkcji wyrobów przemysłowych są wyznaczone na podstawie informacji zawartych w Bazie Jednostek Statystycznych (BJS) według stanu z listopada roku poprzedzającego rok objęty badaniem. Badaniem rocznym obejmowane są podmioty:

1. o liczbie pracujących 10 i więcej osób, o rodzaju działalności przeważającej lub drugorzędnej klasyfikowanej według PKD 2007 do:
 - Górnictwa i wydobywania (sekcja B),
 - Przetwórstwa przemysłowego (sekcja C),
 - Rybołówstwa w wodach morskich (klasa 03.11),
 - Usługi w zakresie odzysku surowców z materiałów segregowanych; surowce wtórne (klasa 38.32)
2. o potwierdzonej w innych źródłach informacji (np. prasa, strony internetowe przedsiębiorstw, strony branżowe) na temat produkcji wyrobów przemysłowych określonych w nomenklaturze PRODPOL, obowiązującej na dany rok sprawozdawczy.

Obowiązki sprawozdawcze w miesięcznym badaniu produkcji wyrobów przemysłowych są wyznaczone na podstawie informacji zawartych w miesięcznym rejestrze BJS. W badaniach miesięcznych biorą udział podmioty:

1. o liczbie pracujących 50 i więcej osób o rodzaju działalności przeważającej lub drugorzędnej klasyfikowanej według PKD 2007 do:

- działów 05-32
- działów 45-47
- 2. o potwierdzonej w innych źródłach informacji na temat produkcji wybranych wyrobów przemysłowych, określonych w nomenklaturze PRODPOL do badań miesięcznych, obowiązującej w danym roku sprawozdawczym.
- 3. podmioty posiadające zapasów zbóż, nasion roślin oleistych, olejów surowych oraz śruty nasion roślin oleistych:
 - o liczbie pracujących 50 osób i więcej, rodzaju działalności przeważającej klasyfikowanej według PKD 2007 do:
 - klasy 01.11
 - klasy 52.10
 - o liczbie pracujących 10-49 osób o rodzaju działalności przeważającej klasyfikowanej według PKD 2007 do:
 - klasy 46.21
 - klasy 46.22
 - klasy 01.11
 - klasy 52.10
 - o liczbie pracujących 10-49 osób według doboru celowego opartego na kryterium produkowanych wyrobów (oleje, margaryna, przemiał zbóż, mąka, kasze, ryż (łuskany lub bielony, łamany), pieczywo, pasze, piwo, sód, destylat rolniczy)
 - magazyny w portach morskich

2.4.1.1. Odzysk surowców wtórnych według PRODPOL

Wielkość odzysku surowca wtórnego jest raportowana przez producenta na etapie odzysku wskazanym w szczegółowych wytycznych dla danego surowca wtórnego, zamieszczonych w nomenklaturze PRODPOL. Etap produkcji, na którym powinien być raportowany odzysk surowca wtórnego, to ostatni z serii procesów mechanicznych lub chemicznych, w wyniku którego uzyskuje się dany surowiec wtórny.

Odzysk surowca wtórnego powinien być raportowany tylko w jednej pozycji PRODPOL. W przypadku, gdy odzyskany surowiec wtórny metaliczny zawiera kilka rodzajów metali, sprawozdawca musi zaklasyfikować go do jednej pozycji PRODPOL, biorąc pod uwagę na odzysk jakiego metalu ukierunkowana jest jego działalność. Jeśli takie podejście nie jest możliwe, respondent powinien wziąć pod uwagę procentowy udział poszczególnych metali w surowcu wtórnym i raportować odzysk w pozycji PRODPOL, w której klasyfikowany jest odzysk metalu o największym procentowym udziale w danym surowcu. Przy klasyfikowaniu odzysku surowca metalicznego do grupowania PRODPOL, respondent powinien w pierwszej kolejności kierować się zakresem wyznaczonym przez wyjaśnienia do odpowiednich kodów CN.

Odzysk surowców wtórnych metalicznych ze ścieków po procesach przetwórstwa przemysłowego (np. galwanizacja, ługowanie) należy raportować w pozycjach PRODPOL dla odpowiednich metali. Natomiast nie należy raportować, jako odzysku surowca wtórnego, metali odzyskanych z wód kopalnianych i podobnych źródeł.

Podmiot wytwarzający odpady, które następnie zostały poddane procesowi odzysku, powinien wykazać produkcję wytworzoną surowca wtórnego np. w postaci wybrakowanych wyrobów z tworzyw sztucznych, które mogą być poddane procesowi granulacji i wykorzystane powtórnie w procesie produkcji.

Nie należy natomiast raportować odpadów, które poddane zostały jedynie selektywnej zbiórce na odpowiednie frakcje. W sprawozdaniu powinny być natomiast uwzględnione odpady przygotowywane do tego, by mogły być ponownie wykorzystywane bez jakichkolwiek innych czynności przetwarzania wstępnego (np. należy wykazywać posegregowany, niezatłuszczony, niezamoczony papier lub tekturę, natomiast nie należy wykazywać odpadów papierowych i z tektury, nie poddanych żadnym etapom segregacji; należy wykazać pocięte i sprasowane wióry aluminiowe gotowe do przetopu, a nie złom aluminiowy niepoddany żadnej segregacji).

2.4.2 Badanie PRODCOM

Dane dla europejskiego badania PRODCOM każdy kraj opracowuje na podstawie krajowych badań i przekazuje według ustalonych grupowań w nomenklaturze Lista PRODCOM. Eurostat określa minimalne wymagania, tj. dane muszą pochodzić od podmiotów mających rodzaj działalności klasyfikowany w sekcja PKD: B, C oraz E (w zakresie klasy 38.32) o liczbie pracujących 20 osób i więcej. Eurostat nie szacuje w żaden sposób danych przekazanych przez kraje członkowskie, jedynie przelicza dane wartościowe z walut krajowych na euro.

Natomiast w zależności od rozmiarów gospodarki oraz jej specyfiki każdy kraj może dodatkowo rozszerzyć to badanie np. obniżając próg liczby pracujących i obejmując większą liczbę podmiotów badaniem na zasadzie badania pełnego lub reprezentacyjnego. W założeniu zebrane i przekazane do EUROSTAT dane o produkcji powinny pokrywać minimum 90% produkcji w każdej klasie.

W Polsce podstawą do zbierania i opracowania danych PRODCOM jest krajowe badanie produkcji wyrobów przemysłowych obejmujące podmioty, których rodzaj działalności podstawowy lub drugorzędny klasyfikowany jest według PKD do sekcji B i C oraz klasy 38.32 o liczbie pracujących 10 osób i więcej, a od badania za 2022 r. także podmioty o liczbie pracujących 9 i mniej, które produkują pellety i brykiety z drewna. Jest to badanie pełne, a więc wszystkie podmioty spełniające te kryteria zobowiązane są do wzięcia udziału w badaniu i przekazania danych o produkcji lub informacji, że w danym roku nie prowadziły produkcji. Przekazane przez sprawozdawców dane są następnie agregowane.

W większości przypadków polskie grupowania w nomenklaturze PRODPOL pokrywają się z grupowaniami w Liście PRODCOM. W niektórych przypadkach w nomenklaturze PRODPOL są bardziej szczegółowe grupowania niż w nomenklaturze PRODCOM, w związku z tym dane muszą być agregowane aby uzyskać dane dla grupowań PRODCOM. Dane są przekazywane do EUROSTAT według grupowań PRODCOM wskazanych na dany rok.

Dane PRODCOM można wykorzystywać do porównań międzynarodowych, natomiast w przypadku analiz produkcji krajowej rekomenduje się sięgnięcie do badania krajowego, które jest bardziej szczegółowe niż badanie europejskie.

Informacje na temat badania PRODCOM realizowanego w poszczególnych krajach członkowskich Unii Europejskiej znajdują się pod adresem

https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/prom_esms.htm.

2.5. Podstawowe zasady organizacji badań

Departament Przedsiębiorstw odpowiada za metodologię badań produkcji wyrobów przemysłowych oraz analizę, opracowanie i prezentację ich wyników. W oparciu o zebrane dane prowadzi badania i udostępnia dane o produkcji wyrobów przemysłowych według nomenklatury PRODPOL, opartej na

klasyfikacji PKWiU oraz Liście PRODCOM, odpowiadając na potrzeby użytkowników, w tym związane z wypełnieniem przez Polskę wymogów nałożonych przez odpowiednie rozporządzenia Unii Europejskiej.

Za pozyskanie danych od respondentów, zgodnie z metodologią opracowaną przez Departament Przedsiębiorstw, odpowiada Urząd Statystyczny we Wrocławiu, specjalizujący się w tym badaniu.

Podstawową formą zbierania danych jest formularz elektroniczny zamieszczony w Portalu Sprawozdawczym na stronie internetowej GUS.

Tablica 5. Terminy wypełniania obowiązku sprawozdawczego w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych

Badanie roczne	
sprawozdanie o produkcji (P-01)	sprawozdanie jest składane do 28 lutego następnego roku po roku sprawozdawczym
Badanie miesięczne	
meldunek o produkcji wyrobów i zapasach (P-02)	sprawozdanie jest składane raz w miesiącu do 5 dnia roboczego miesiąca po miesiącu sprawozdawczym w przypadku zapasów badanych kwartalnie do 5 dnia roboczego miesiąca po miesiącu kończącym kwartał

Podmioty objęte badaniem otrzymują zawiadomienie o obowiązku sprawozdawczym na adres e-mail. Respondent ma utworzone indywidualne konto, na które loguje się za pomocą nadanego przez system Portalu loginu i hasła (procedura tworzenia konta jest opisana na stronie Portalu).

Informacja o obowiązku sprawozdawczym dociera do odbiorcy z wyprzedzeniem, umożliwiającym terminową realizację tego obowiązku. Formularze są udostępniane na stronie Internetowej Portalu Sprawozdawczego. Pozyskiwanie danych za pośrednictwem Portalu Sprawozdawczego pozwala przyspieszyć proces kontroli jakości zbioru oraz umożliwia bieżące informowanie sprawozdawcy o ewentualnych błędach w wypełnianym sprawozdaniu.

W trakcie przeprowadzania badania wysyłane są przypomnienia o konieczności sporządzenia lub zakończenia wypełniania sprawozdania rozpoczętego. Do sprawozdawców, którzy nie wypełnili sprawozdania w terminie, wysyłane są monity przypominające o nałożonym obowiązku.

W celu redukcji obciążeń respondentów, w formularzu elektronicznym zastosowano następujące usprawnienia:

- personalizację – polegającą na uzupełnieniu formularza o symbole, nazwy i jednostki miary wyrobów i usług, które były raportowane przez jednostkę sprawozdawczą w poprzednim okresie sprawozdawczym. W przypadku sprawozdania rocznego i sprawozdania miesięcznego za styczeń uaktualniane są także symbole, nazwy i jednostki miary w przypadku, gdy nastąpiły zmiany w stosunku do poprzednio obowiązującej nomenklatury,
- powiązania pozycji PRODPOL z odpowiednimi symbolami Nomenklatury Scalonej (CN) stosowanej do celów podatkowych
- słowniki – pozwalające na wybranie z listy wyrobów i usług według aktualnie obowiązującej nomenklatury PRODPOL, które nie znalazły się w personalizowanym formularzu,
- pytania filtrujące – pozwalające na otwieranie się odpowiednich działów sprawozdania i wyświetlanie pola, w którym jednostka może wpisać komentarze odnośnie swojej działalności produkcyjnej.

W celu ograniczania błędów, w formularzu elektronicznym zastosowano następujące usprawnienia:

- aktywne objaśnienia i definicje,
- link do aktualnie obowiązującego wykazu wyrobów objętych sprawozdawczością (PRODPOL),
- kontrolę logiczno-rachunkową,

oraz dodatkowo w badaniu rocznym:

- porównanie wybranych zmiennych z danymi przekazanymi w sprawozdaniu miesięcznym Meldunek o wyrobach i zapasach (P-02) i w sprawozdaniu kwartalnym Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe (F-01/I-01)⁶,
- informacja o medianie ceny krajowej dla wyrobu i cenie jednostkowej wyrobu w danej jednostce sprawozdawczej za ubiegły rok.

W trakcie przeprowadzania badania dane z Portalu Sprawozdawczego są cyklicznie przekazywane do Systemu Informatycznego Badania (SIB). SIB służy statystykom do analizy i kontroli jakości pozyskiwanych danych. Co roku przygotowywane są aktualizacje SIB, aby dostosować go do zmian wprowadzonych w zakresie pozyskiwanych danych oraz uzupełnić o dodatkowe, niezbędne założenia kontrolne.

Kontrola poprawności i jakości danych odbywa się w trzech etapach. Wstępna kontrola jest prowadzona na etapie wypełniania sprawozdania przez jednostki sprawozdawcze, w jej trakcie sprawdzana jest poprawność logiczno-rachunkowa wprowadzonych danych oraz spójność powiązanych elementów, w tym z różnych działów formularza. Następnie w SIB wykonywana jest analiza spójności zbioru, porównanie z danymi z poprzedniego okresu lub danymi za 12 miesięcy z badania miesięcznego, analiza podmiotów, których dane odbiegają od założonej sytuacji prawidłowej. Porównuje się również zbiór z odpowiednimi danymi pochodzącymi ze sprawozdań: Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe (F-01/I-01), Sprawozdanie bilansowe nośników energii i infrastruktury ciepłowniczej (G-02b), Sprawozdanie o zużyciu nośników i energii (G-03). W trzecim etapie weryfikowane są wybrane dane pod względem prawidłowości zaklasyfikowania wyrobów do odpowiednich grupowań nomenklatury PRODPOL

⁶ Kwartałne badanie przychodów, kosztów i wyniku finansowego oraz nakładów na środki trwałe jest przedstawione w „Zeszycie metodologicznym Badania przedsiębiorstw niefinansowych”.

z wykorzystaniem wiedzy eksperckiej oraz dostępnych materiałów pozastatystycznych, np. informacji prasowych, informacji ze stron internetowych producentów lub dystrybutorów wyrobów.

W przypadku wystąpienia wątpliwości co do poprawności raportowanych danych lub stwierdzenia możliwości wystąpienia błędnego klasyfikowania wyrobów przez przedsiębiorstwo, Urząd Statystyczny we Wrocławiu zwraca się do jednostek sprawozdawczych z prośbą o potwierdzenie lub weryfikację przekazanych wcześniej informacji.

Po zakończeniu edycji badania i zatwierdzeniu zbioru krajowego, dane udostępniane są odbiorcom wewnętrznym i zewnętrznym, aby na podstawie wyników badania przeprowadzić analizy i przygotować publikacje. Ponadto, wyniki badań miesięcznych są wykorzystywane do uzupełnienia brakujących danych rocznych (imputacji), tj. przepisywane są dane o produkcji w fizycznych jednostkach miary tych podmiotów, które nie złożyły sprawozdań rocznych, ale zostały od nich pozyskane dane w badaniach miesięcznych.

Ze względu na specyfikę badania produkcji wyrobów przemysłowych, związaną z trudnościami w zaklasyfikowaniu niektórych wyrobów do odpowiednich grupowań PKWiU/PRODPOL oraz raportowaniu danych w różnych jednostkach miary, dane roczne o produkcji wyrobów przemysłowych mogą podlegać rewizji trzy razy w roku przez okres czterech lat po zakończeniu roku sprawozdawczego, a w wyjątkowych przypadkach nawet w dłuższym okresie. Dane miesięczne o produkcji wyrobów przemysłowych mogą podlegać comiesięcznej rewizji w terminie do 14 miesięcy po zakończeniu roku, którego dotyczyły miesięczne okresy sprawozdawcze.

3. Badania produkcji sprzedanej przemysłu

3.1. Zakres podmiotowy

Zakres podmiotowy miesięcznego i rocznego badania produkcji sprzedanej przemysłu obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), do następujących sekcji:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
- Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E).

Ze względu na formę prawną, badaniami objęte są spółki osobowe, spółki kapitałowe, spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu Cywilnego, spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż Kodeks spółek handlowych i Kodeks Cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach, oddziały zagranicznych przedsiębiorców, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, państwowe jednostki organizacyjne, gminne, powiatowe i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Badania prowadzone są tzw. metodą przedsiębiorstw, która oznacza przyjmowanie całych przedsiębiorstw (za przedsiębiorstwo jest uznawana jedna jednostka prawna) za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych. W metodzie przedsiębiorstw przyjmuje się, że wyniki całej działalności przedsiębiorstwa, zapisane w jego rachunku wyników, przypisywane są głównej działalności tego przedsiębiorstwa i jednocześnie regionowi, w którym znajduje się siedziba jego zarządu.

W przypadku badania miesięcznego zakres podmiotowy obejmuje jednostki, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej, natomiast w badaniu rocznym – pełną zbiorowość bez względu na liczbę pracujących.

3.2. Zakres przedmiotowy

Przedmiotem badania, zarówno miesięcznego jak i rocznego, jest wartość produkcji sprzedanej przemysłu w bieżących cenach bazowych.

Wartość produkcji sprzedanej jest zmienną wyliczaną na podstawie danych pozyskanych w badaniach:

- Ocena bieżącej działalności gospodarczej przedsiębiorstw (1.61.04) – dane miesięczne zbierane w ramach zestawu danych Meldunek o działalności gospodarczej (DG-1),
- Roczne badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw (1.61.05) – dane roczne zbierane w ramach zestawu danych Roczna ankieta przedsiębiorstwa (SP) obejmująca podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw (SP-3) obejmujące podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

Do wyliczenia miesięcznej wartości produkcji sprzedanej wykorzystywane są następujące zmienne pozyskane na podstawie zestawu danych DG-1:

- przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług),
- wartość produktów wytworzonych niezaliczonych do sprzedaży,
- podatek akcyzowy od wyrobów własnej produkcji (producent),
- dotacje przedmiotowe.

Do wyliczenia rocznej wartości produkcji sprzedanej wykorzystywane są następujące zmienne pozyskane na podstawie:

- zestawu danych Roczna ankieta przedsiębiorstwa (SP) – podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób
 - przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług),
 - koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki,
 - podatek akcyzowy związany ze sprzedażą produktów.
- Zestawu danych Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw (SP-3) – podmioty o liczbie pracujących do 9 osób
 - do 2017 r.
 - przychody netto z całokształtu działalności,
 - od 2018 r.
 - przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług),
 - koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki,
 - podatek akcyzowy związany ze sprzedażą produktów.

Dodatkowo w badaniach wykorzystywane są zmienne z zestawu danych:

- Sprawozdanie o cenach producentów wyrobów i usług (C-01) – w badaniach rocznym i miesięcznym
 - indeks cen producentów – do przeliczania wartości produkcji sprzedanej w cenach bieżących na ceny stałe,
- Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (Z-06) – w badaniu rocznym
 - zatrudnienie i pracujący (w głównym miejscu pracy) – do wyliczenia wskaźnika imputacji (wydajności pracy) dla jednostek, które nie złożyły sprawozdań.

3.3. Zmienne

3.3.1. Charakterystyka zmiennych

Przedmiotem badania jest wartość produkcji sprzedanej przemysłu, która jest podstawowym miernikiem działalności gospodarczej przedsiębiorstw przemysłowych, tj. jednostek gospodarczych zaklasyfikowanych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E.

Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- Wartość sprzedanych na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty), tj.:
 - wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji,

- wykonanych usług oraz robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców),
 - prac naukowo-badawczych,
 - prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych,
- wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży korygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatku od towarów i usług (VAT),
- Wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą, tj. wartość:
 - własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, jak również do własnych zakładów gastronomicznych i do własnych hurtowni,
 - wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych,
 - wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych,
 - nieodpłatnie przekazanych wyrobów i usług na potrzeby reprezentacji i reklamy,
 - przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników,
 - darowizn wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty,
 - Zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem, w przypadku umowy agencyjnej – pełne przychody agenta.

Produkcję sprzedaną wyraża się w cenach realizacji, tj. w cenach faktycznie uzyskiwanych w transakcjach sprzedaży z bezpośrednimi odbiorcami, w wartości netto, tj. bez należnego od tej sprzedaży podatku od towarów i usług (VAT). W zależności od kategorii odbiorców mogą to być ceny zbytu, hurtowe, detaliczne, transakcyjne i inne, uwzględniające dopłaty, opusty i bonifikaty przewidziane w warunkach umowy.

Tak wyrażona wartość produkcji sprzedanej stanowi wartość w cenach producenta.

Produkcja sprzedana przemysłu wyliczana jest w bieżących cenach bazowych, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT), podatku akcyzowego, a łącznie z wartością otrzymanych dotacji przedmiotowych, tj. dotacji do produktów (wyrobów i usług).

Przyjęcie kategorii ceny bazowej do wyceny wartości produkcji sprzedanej jest zgodne z zaleceniami Eurostatu, dotyczącymi wskaźników krótkookresowych oraz zasadami systemu rachunków narodowych.

3.3.2. Miary i wskaźniki oraz metody ich obliczania

Wartość produkcji sprzedanej jest zmienną wyliczaną na podstawie przedstawionego poniżej wzoru:

$$Sa = Sw + Sz - Da + Dp$$

Sa – wartość produkcji sprzedanej przemysłu w bieżących cenach bazowych

Sw – przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)

Sz – wartość produktów wytworzonych, niezaliczanych do sprzedaży

Da – podatek akcyzowy od wyrobów własnej produkcji (producent)

Dp – dotacje przedmiotowe

Dane dotyczące produkcji sprzedanej przemysłu są prezentowane w liczbach bezwzględnych – wartość w bieżących cenach bazowych oraz jako struktura, a także w postaci wskaźników dynamiki w cenach stałych.

Podstawą obliczania wskaźników dynamiki przy różnych podstawach są wartości w cenach stałych, które powstają w wyniku deflowania⁷ wartości produkcji w cenach bieżących indeksem cen producenta.

Z uwagi na obowiązek wprowadzenia do opracowań statystycznych nowego roku bazowego, co pięć lat dokonywane jest przeliczanie wartości produkcji sprzedanej na nowe ceny stałe roku kończącego się na 0 lub 5. W tym celu tworzony jest nowy łańcuch indeksów cen przy stałej podstawie.

Indeks startowy przy stałej podstawie roku bazowego za styczeń roku bazowego przenoszony jest z systemu C-01. Następnie, w kolejnych miesiącach tworzone są indeksy cen przy stałej podstawie dla danego miesiąca, przy wykorzystaniu indeksu cen przy podstawie miesiąc poprzedni=100 z DG-1 dla danych meldunkowych (wstępnych) oraz z C-01 dla danych ostatecznych.

Wyliczenie indeksu cen przy stałej podstawie dla miesiąca bieżącego ($Ia1_n$) dokonywane jest z nawiązania łańcuchowego według wzoru:

$$Ia1_n = \frac{Ia1_{n-1} \times Ia5_n}{100}$$

gdzie:

$Ia1_n$ – indeks cen przy stałej podstawie dla miesiąca bieżącego

$Ia1_{n-1}$ – indeks cen przy stałej podstawie dla miesiąca poprzedniego

$Ia5_n$ – indeks cen przy podstawie miesiąc poprzedni=100 z badania DG-1 (dane wstępne) lub C-01 (dane ostateczne)

Deflowanie wartości w cenach bieżących tak wyliczonym indeksem cen dokonywane jest na poziomie grupy PKD. Wartość produkcji sprzedanej wyższych szczebli agregacji (działy, sekcje i przemysł ogółem) w cenach stałych jest sumą wartości niższych agregacji.

⁷ Deflowanie jest to podzielenie wartości w cenach bieżących przez indeks cen producenta roku bazowego w celu wyeliminowania wpływu zmian cen.

Do przeliczania na ceny stałe wartości narastających oraz wartości rocznych wyrażonych w cenach bieżących wykorzystywany jest narastający indeks cen, który liczony jest według poniższego wzoru:

$$Ia2_n = \frac{\sum_{k=1}^n Sa1_k}{\sum_{k=1}^n Sc1_k} \times 100$$

gdzie:

$$Sc1_k = \frac{Sa1_k}{Ia1_k} \times 100$$

$Ia2_n$ – narastający indeks cen przy stałej podstawie

$Ia1_k$ – miesięczny indeks cen przy stałej podstawie

$Sa1_k$ – miesięczna wartość produkcji sprzedanej w cenach bieżących

$Sc1_k$ – miesięczna wartość produkcji sprzedanej w cenach stałych

n – numer miesiąca

Deflowanie narastających wartości i wartości rocznych w cenach bieżących tak wyliczonym indeksem dokonywane jest na poziomie grupy PKD. Wartość produkcji sprzedanej wyższych szczebli agregacji (działy, sekcje i ogółem) w cenach stałych jest sumą wartości niższych agregacji.

Roczna wartość produkcji sprzedanej przemysłu w cenach bieżących liczona jest według następującego wzoru:

$$Sa = Sw + Sz - Da$$

Sa – wartość produkcji sprzedanej przemysłu w bieżących cenach bazowych

Sw – przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) łącznie z dotacjami przedmiotowymi (Dp)

Sz – koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki

Da – podatek akcyzowy związany ze sprzedażą produktów

Tak otrzymana wartość w bieżących cenach bazowych jest publikowana oraz stanowi podstawę do wyliczenia wskaźników dynamiki w cenach stałych, po jej uprzednim zdeflowaniu indeksem cen.

3.4. Opis metody badań

Badania produkcji sprzedanej przemysłu prowadzone są tzw. metodą przedsiębiorstw, w której przyjmuje się, że wyniki całej działalności przedsiębiorstwa zapisane w jego rachunku wyników przypisywane są przeważającej działalności i jednocześnie regionowi, w którym znajduje się siedziba zarządu przedsiębiorstwa. Wyniki tych badań opracowywane są na podstawie następujących zestawów danych⁸:

- badanie miesięczne:
 - Meldunek o działalności gospodarczej (DG-1)
 - Sprawozdanie o cenach producentów wyrobów i usług (C-01)
- badanie roczne:
 - Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (Z-06)
 - Roczna ankieta przedsiębiorstwa (SP)
 - Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe (F-01/I-01)
 - Meldunek o działalności gospodarczej (DG-1)
 - Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw (SP-3).

Podstawowym źródłem informacji, pozwalającym wyznaczyć zbiorowość jednostek prawnych, dla których pozyskiwane są dane w ramach badań pierwotnych wykorzystywanych w badaniach miesięcznych i rocznym produkcji sprzedanej przemysłu, jest Baza Jednostek Statystycznych (BJS). Kartoteka do tych badań tworzona jest w oparciu o informacje o danym przedsiębiorstwie zapisane w BJS jako stan za badany miesiąc (badanie miesięczne) i badany rok (badanie roczne). Jednostki dobierane są do badania przede wszystkim na podstawie informacji dotyczących klasy wielkości przedsiębiorstwa (podstawą jest liczba pracujących określana według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego – w przypadku badania miesięcznego oraz na dzień 30 listopada badanego roku – w przypadku badania rocznego), przeważającego rodzaju działalności, podstawowej i szczególnej formy prawnej, formy finansowania, stanu aktywności prawno-ekonomicznej.

3.4.1. Badanie miesięczne

Podstawowym źródłem miesięcznych danych o produkcji sprzedanej przemysłu jest zestaw danych (formularz) DG-1 – Meldunek o działalności gospodarczej, w którym wybrane jednostki sprawozdawcze do 5 dnia roboczego po upływie miesiąca sporządzają meldunek, wykazując dane za miesiąc sprawozdawczy i narastająco od początku roku, m.in. w zakresie danych wykorzystywanych w miesięcznym badaniu produkcji sprzedanej przemysłu. Sprawozdania wypełniane są przez respondentów w formie elektronicznej. Kartoteki jednostek objętych badaniem miesięcznym wybierane są w oparciu o wzory zgodne z zakresem podmiotowym badania DG-1 i uaktualniane co miesiąc. Na podstawie wyników jednostek, które złożyły sprawozdanie DG-1 (jednostki o liczbie

⁸ Szczegółowy opis badań, których wyniki wykorzystywane są w badaniach produkcji sprzedanej przemysłu, został zamieszczony w zeszytach metodologicznych:

- „Zeszyt metodologiczny Badania przedsiębiorstw niefinansowych” – badania SP, SP-3 i F-01/I-01,
- „Zeszyt metodologiczny Statystyka rynku pracy i wynagrodzeń” – badanie Z-06,
- „Zeszyt metodologiczny Miesięczny meldunek o działalności gospodarczej” – badanie DG-1.

pracujących 50 osób i więcej oraz próba jednostek o liczbie pracujących 10-49 osób)⁹ w skali województwa dokonywane są uogólnienia danych na pełną zbiorowość określoną w badaniu, czyli dla jednostek o liczbie pracujących 10 osób i więcej, na poziomie działu PKD.

W pierwszej kolejności dane jednostkowe agregowane są według grupowań PKD od szczebla grup, poprzez działy, sekcje do ogółem przemysł, tworząc bazę zagregowanych danych jednostkowych, tzw. bazę pośrednią. Przesłanką do tworzenia takiej bazy, w której oprócz wartości bezwzględnych obliczane są również układy dynamiczne, jest stworzenie:

- narzędzia umożliwiającego dokonanie merytorycznej analizy jakości i kompletności danych (analiza układów dynamicznych na szczeblu zagregowanym pozwala łatwiej zidentyfikować nieprawidłowości, nie zawsze widoczne na szczeblu jednostkowym),
- systemu wartości wagowych dla potrzeb odrębnego systemu obliczania miesięcznych wskaźników cen producentów (indeksy cen producentów zwrotnie wykorzystywane są jako deflatory wartości produkcji sprzedanej wyrażonej w cenach bieżących).

Uogólnienia dokonywane są na poziomie działów PKD przy wykorzystaniu wskaźnika uogólnienia¹⁰.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu, wyrażone w cenach bieżących, nie uwzględniają wpływu zmian cen na poziom i dynamikę produkcji, w związku z czym nie odzwierciedlają realnej skali rozwoju, stagnacji czy regresu produkcji. Dane wartościowe podlegają zatem przeliczeniu na porównywalne warunki cenowe przy wykorzystaniu indeksów cen producenta przy stałej podstawie. Podstawa wartości w cenach stałych zmieniana jest co pięć lat, w trzecim roku pięcioletniego okresu, z jednoczesnym przeliczeniem 3-letniego szeregu czasowego. Jako rok bazowy przyjmuje się zwykle lata kończące się na 5 lub 0, jednakże ze względu na dostosowanie się do wymogów Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2020/1197 oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152, obecnie rokiem bazowym, obowiązującym w UE, jest rok 2021. Stąd też, wartość produkcji sprzedanej przemysłu wyrażana jest w cenach stałych 2021 r. Otrzymane wartości wykorzystywane są do obliczania wskaźników dynamiki przy różnych podstawach. Proces deflowania danych odbywa się na poziomie województwa oraz na poziomie ogólnopolskim poprzez automatyczne włączenie indeksów cen producenta z wojewódzkich i ogólnopolskich systemów zbierania i przetwarzania danych o cenach producenta w przemyśle.

Dla każdego miesiąca sprawozdawczego indeksy cen i wartości produkcji sprzedanej w cenach stałych obliczane są dwukrotnie:

- po raz pierwszy w oparciu o wstępne indeksy cen zebrane w badaniu DG-1 – jako tzw. dane meldunkowe (wstępne),
- po raz drugi w oparciu o ostateczne indeksy cen wyznaczone w badaniu C-01 – jako tzw. dane ostateczne (naliczone w drugim miesiącu po okresie sprawozdawczym).

Wskaźniki dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu wyliczone na podstawie wartości w cenach stałych dla potrzeb publikacyjnych w kraju i zagranicą są wyrównywane sezonowo¹¹ i dniami roboczymi przy pomocy programu JDEMETRA+ i procedury TRAMO/SEATS.

⁹ Zasady doboru próby do badania DG-1 zostały opisane w „Zeszycie metodologicznym Miesięczny meldunek o działalności gospodarczej przedsiębiorstw”.

¹⁰ Proces uogólniania danych o produkcji sprzedanej przemysłu jest taki sam jak dla innych zmiennych w badaniu DG-1 i został opisany w „Zeszycie metodologicznym Miesięczny meldunek o działalności gospodarczej przedsiębiorstw”.

¹¹ Wyrównanie sezonowe polega na eliminacji efektu zmienności kalendarzowej i zmienności dni roboczych (różnice czasu pracy w kolejnych miesiącach) oraz efektu sezonowości (coroczne, regularne odchylenia od trendu obserwowane w cyklu rocznym).

3.4.2. Badanie roczne

W ramach badania rocznego produkcji sprzedanej przemysłu tworzony jest tzw. system zintegrowany, który powstaje w wyniku połączenia badań wymienionych w rozdziale dotyczącym metody badania. W oparciu o kartotekę do sprawozdania Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy, tworzony jest zbiór jednostek z zakresu przemysłu, o liczbie pracujących 10 osób i więcej, dla których pobierane są dane ze sprawozdania SP, wymienione w rozdziale dotyczącym zakresu przedmiotowego badań, niezbędne do wyliczenia danych o produkcji sprzedanej.

W przypadku przedsiębiorstw, które nie złożyły formularza SP, wykorzystywane są dane ze sprawozdań F-01/I-01 oraz DG-1, natomiast dla jednostek, dla których nie pozyskano żadnych danych ze sprawozdań, dokonywana jest imputacja danych.

Do imputacji danych wykorzystywana jest wydajność pracy mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego w danym województwie i w danej klasie PKD, w której występuje jednostka do imputacji. W przypadku, gdy na poziomie klasy w danym województwie brak jest jednostek z danymi sprawozdawczymi, wykorzystywana jest wydajność pracy z tego samego poziomu grupy PKD.

Po zaimputowaniu danych dla brakujących jednostek oraz przeprowadzonej analizie, polegającej m.in. na porównaniu otrzymanych danych rocznych z danymi narastającymi z badania miesięcznego, na podstawie przygotowanego ostatecznego zbioru naliczane są tablice z danymi ogólnopolskimi oraz w układzie wojewódzkim.

Dane o produkcji sprzedanej przeliczane są na ceny stałe przy wykorzystaniu narastających indeksów zmian cen, przygotowywanych dla potrzeb miesięcznego badania DG-1:

- ogólnopolskie – na poziomie grup, działów i sekcji PKD,
- wojewódzkie – na poziomie działów i sekcji PKD.

3.5. Podstawowe zasady organizacji badań

Departament Przedsiębiorstw odpowiada za metodologię badań produkcji sprzedanej przemysłu, zarówno miesięcznego jak i rocznego, a także za analizę, opracowanie i prezentację wyników. W oparciu o zebrane dane prowadzi badanie odpowiadające potrzebom użytkowników krajowych i zagranicznych. W związku z tym, że jest to badanie wykorzystujące wyniki również innych badań, zespół autorów badania w GUS uczestniczy w wybranych etapach organizacji tych badań, z których czerpie dane.

W przypadku miesięcznego badania DG-1, Departament Przedsiębiorstw odpowiada za metodologię badania w zakresie przemysłu i ściśle współpracuje z Urzędem Statystycznym w Poznaniu (specjalizującym się w tym badaniu) oraz Urzędem Statystycznym w Łodzi (specjalizującym się w wykonywaniu wyrównań sezonowych) w zakresie:

- przygotowania harmonogramu badania,
- opracowania formularza,
- przygotowania założeń do kontroli oraz makiet tablic wynikowych wraz ze wzorami przetwarzania i walidacja danych,
- naliczenia tablic wynikowych, analizy i akceptacji tablic wynikowych wojewódzkich i ogólnopolskich,
- opracowanie szeregów czasowych ogólnopolskich wyrównanych kalendarzowo i sezonowo.

Tablica 6. Harmonogram opracowywania miesięcznych danych o produkcji sprzedanej przemysłu

Lp.	Etap prac	Wykonawca	Termin
1.	Wpływ sprawozdań zgodnie z PBSSP	Jednostki sprawozdawcze	Raz w miesiącu do 5 dnia roboczego po każdym miesiącu z danymi za miesiąc poprzedni
2.	Monitorowanie i analiza kompletności zbioru. Kontrola, analiza, wyjaśnianie błędów i korekta danych jednostkowych, monitowanie podmiotów	US Poznań	Od 5 do 9 dnia roboczego miesiąca po miesiącu sprawozdawczym
3.	Analiza i zatwierdzenie zbiorów wojewódzkich i ogólnopolskich	Departament Przedsiębiorstw	9 dzień roboczy miesiąca po miesiącu sprawozdawczym
4.	Opracowanie danych, naliczanie tablic wynikowych ogólnopolskich i ich analiza	Departament Przedsiębiorstw	Od 10 do 13 dnia roboczego miesiąca po miesiącu sprawozdawczym
5.	Opracowanie szeregów czasowych ogólnopolskich wyrównanych kalendarzowo i sezonowo	US Łódź	Od 13 do 17 dnia roboczego miesiąca po miesiącu sprawozdawczym
6.	Publikacja miesięcznych danych o produkcji sprzedanej przemysłu – Informacja sygnałna	Departament Przedsiębiorstw	14 dzień roboczy miesiąca po miesiącu sprawozdawczym
7.	Przygotowanie danych o miesięcznej produkcji sprzedanej przemysłu do opublikowania w Biuletynie Statystycznym	Departament Przedsiębiorstw	16-17 dzień roboczy miesiąca po miesiącu sprawozdawczym
8.	Przekazanie danych o produkcji sprzedanej przemysłu do Eurostatu	Departament Przedsiębiorstw	Do ostatniego dnia kalendarzowego miesiąca po miesiącu sprawozdawczym

W przypadku rocznego badania o produkcji sprzedanej przemysłu, Departament Przedsiębiorstw łączy dane pochodzące z badań wymienionych w rozdziale dotyczącym metody badania, po ich zatwierdzeniu przez autorów tych badań, tworząc na tej podstawie system zintegrowany – bazę do dalszych prac.

Tablica 7. Harmonogram opracowywania rocznych danych o produkcji sprzedanej przemysłu

Lp.	Etap prac	Wykonawca	Termin
1.	Przygotowanie zbioru i naliczenie tablic kontrolnych i wynikowych według wzorów i makiet przygotowanych przez Departament Przedsiębiorstw	Centrum Informatyki Statystycznej	Od I połowy października do II połowy listopada następnego roku po roku sprawozdawczym
2.	Analiza tablic kontrolnych i wynikowych, opracowanie danych (w tym imputacja, przeliczenie na ceny stałe), naliczenie tablic kontrolnych, ich analiza i zatwierdzenie	Departament Przedsiębiorstw	
3.	Przygotowanie danych o produkcji sprzedanej przemysłu ogólnopolskich i wojewódzkich na potrzeby publikacyjne GUS i US	Departament Przedsiębiorstw	
4.	Przygotowanie wstępnych danych o rocznej produkcji sprzedanej przemysłu do opublikowania w Małym Roczniku Statystycznym Polski	Departament Przedsiębiorstw	Początek lipca następnego roku po roku sprawozdawczym
5.	Przygotowanie ostatecznych danych o rocznej produkcji sprzedanej przemysłu do opublikowania w Roczniku Statystycznym RP	Departament Przedsiębiorstw	Koniec grudnia następnego roku po roku sprawozdawczym

4. Prezentacja informacji wynikowych

Dane są udostępniane zgodnie z przekrojami założonymi w Programie Badań Statystycznych Statystyki Publicznej. Dostępny dla użytkowników poziom agregacji danych o produkcji sprzedanej przemysłu oraz produkcji wyrobów i usług może być ograniczony z powodu konieczności objęcia przekrojów tajemnicą statystyczną, wynikającą z zapisów Ustawy o statystyce publicznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy zebrane w badaniu dane jednostkowe podlegają bezwzględnej ochronie i „mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do tworzenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego operatu do badań statystycznych”.

W art. 38 ustawy zawarto zasady nakładania tajemnicy statystycznej:

„1. Nie mogą być publikowane ani udostępniane uzyskane w badaniach statystycznych dane jednostkowe identyfikowalne.

2. Nie mogą być publikowane ani udostępniane uzyskane w badaniach statystycznych dane statystyczne możliwe do powiązania i zidentyfikowania z konkretną osobą fizyczną oraz informacje i dane statystyczne charakteryzujące wyniki ekonomiczno-finansowe podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą, jeżeli na daną agregację składa się mniej niż trzy podmioty lub udział jednego podmiotu w określonym zestawieniu jest większy niż trzy czwarte całości.

3. W przypadku podmiotów gospodarki narodowej informacje i dane statystyczne, o których mowa w ust. 2, mogą być publikowane, jeżeli osoba upoważniona do reprezentowania danego podmiotu wyraziła zgodę na opublikowanie określonych danych charakteryzujących wyniki ekonomiczno-finansowe tego podmiotu.”

4.1. Sposób prezentacji informacji wynikowych z badań produkcji wyrobów

Informacje wynikowe z badania produkcja wyrobów przemysłowych prezentowane są według nomenklatury PRODPOL, Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWU 2015) oraz Listy PRODCOM.

Dane z badania rocznego dotyczą roku kalendarzowego. Dane z badania miesięcznego dotyczą miesiąca kalendarzowego, a w przypadku zapasów – stanu na ostatni dzień kwartału, tj. 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia.

Dane miesięczne obejmują podmioty, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej, i są prezentowane według grupowań nomenklatury PRODPOL lub dodatkowych grupowań stanowiących sumę grupowań PRODPOL.

Dane roczne obejmują podmioty, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej, i są przygotowywane według:

- grupowań nomenklatury PRODPOL lub dodatkowych grupowań stanowiących sumę grupowań PRODPOL,
- grupowań Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług – na poziomie sekcji, działów, grup, klas oraz grupowania ogółem obejmującego sekcje Górnictwo i wydobywanie (sekcja B) i sekcję Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),

- grupowań Listy PRODCOM.

Dane w bieżących publikacjach miesięcznych i rocznych dla dłuższych szeregów czasowych prezentowane są według najnowszej wersji nomenklatury PRODPOL i PKWiU 2015. Długie szeregi czasowe uzyskiwane są dzięki kluczom przejścia między poszczególnymi wersjami nomenklatury, opracowywanym co roku przez Departament Przedsiębiorstw.

W publikacjach stosuje się często nazwy skrócone grupowań PRODPOL, ponieważ nazwy w nomenklaturze PRODPOL mogą być w wielu przypadkach bardzo rozbudowane.

Dane dotyczące wyrobów są prezentowane w fizycznych jednostkach miary wskazanych w nomenklaturze PRODPOL lub ich wielokrotnościach oraz w cenach bieżących (w tysiącach złotych). Dane dotyczące usług oraz grupowań PKWiU na poziomie ogółem, sekcji, działów, grup i klas są publikowane w cenach bieżących w tysiącach złotych bez podatku VAT.

Ze względu na specyfikę badania produkcji wyrobów przemysłowych, związaną z trudnościami w zaklasyfikowaniu niektórych wyrobów do odpowiednich grupowań PKWiU/PRODPOL oraz raportowaniu danych w różnych jednostkach miary, dane roczne o produkcji wyrobów przemysłowych mogą podlegać rewizji trzy razy w roku przez okres czterech lat po zakończeniu roku sprawozdawczego, a w wyjątkowych przypadkach nawet w dłuższym okresie. Dane miesięczne o produkcji wyrobów przemysłowych mogą podlegać comiesięcznej rewizji w terminie do 14 miesięcy po zakończeniu roku, którego dotyczyły miesięczne okresy sprawozdawcze.

4.2. Sposób prezentacji informacji wynikowych z badań produkcji sprzedanej przemysłu

Informacje wynikowe z badań produkcji sprzedanej przemysłu prezentowane są według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) dla utworzonego dla potrzeb analitycznych grupowania „Przemysł”, które obejmuje cztery sekcje PKD:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
- Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E).

Dane publikowane są dla:

- pełnej zbiorowości podmiotów (dane roczne) na poziomie sekcji i działów PKD,
- podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej (dane miesięczne) – na poziomie sekcji i działów PKD,
- podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej (dane miesięczne – narastający kwartał) – na poziomie sekcji, działów i grup PKD.

Dane prezentowane są w przekrojach terytorialnych:

- w podziale administracyjnym – województwa, powiaty,
- w układzie statystycznym według NUTS 2016¹² – makroregiony, regiony, podregiony i powiaty

¹² Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 roku w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U.U.E.L. z 2003, nr 154 poz. 1 z późn. zm.). Od 1 stycznia 2021 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Ponadto, dane prezentowane są według 5 głównych grupowań przemysłowych (tzw. MIGs)¹³, tj. dobra:

- zaopatrzeniowe,
- inwestycyjne,
- konsumpcyjne trwałe,
- konsumpcyjne nietrwałe,
- związane z energią.

Dane prezentowane są w postaci:

- wartości i struktury – w cenach bieżących,
- wskaźników dynamiki – w cenach stałych, przy różnych podstawach, rzeczywiste, wyrównane dniami roboczymi i wyrównane sezonowo.

Dane roczne prezentowane są zgodnie ze stanem organizacyjnym na dzień 31 grudnia roku sprawozdawczego.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu jest prezentowana w cenach stałych.

4.3. Publikacja wyników na potrzeby krajowe

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu oraz produkcji wyrobów przemysłowych publikowane są w następujących informacjach sygnałnych i publikacjach Departamentu Przedsiębiorstw:

- **„Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu”**

Miesięczna informacja sygnałna, do 2018 r. była połączona z informacją sygnałną dotyczącą budownictwa i była wydawana pt. „Dynamika produkcji przemysłowej i budowlano-montażowej w”. Obecnie jest to informacja sygnałna zawierająca miesięczne wskaźniki dynamiki dla następujących przekrojów: ogółem przemysł, sekcje i działy PKD, przedstawione w formie wykresów, tabeli i krótkiego opisu analitycznego.

Termin publikacji – 14 dzień roboczy po miesiącu sprawozdawczym.

- **„Produkcja wyrobów przemysłowych”**

Roczna informacja sygnałna, ukazująca się od 2017 r., zawiera informacje na temat produkcji sprzedanej wyrobów własnych na poziomie grupowania ogółem i działów PKWiU 2015 oraz produkcji sprzedanej i wytworzonej dla ważniejszych wyrobów przemysłowych.

Termin publikacji – 9 dzień roboczy lipca.

- **„Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych”**

„Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych” jest publikacją miesięczną, ukazującą się od 1994 roku, a od roku 2004 w formie elektronicznej z tablicami dostępnymi w formacie Excel. Zawiera dane o produkcji wytworzonej, a od 2022 r. także o produkcji sprzedanej ważniejszych wyrobów przemysłowych wraz ze wskaźnikami dynamiki produkcji w odniesieniu do miesiąca poprzedniego oraz do analogicznego okresu roku ubiegłego. Dodatkowo prezentowane są w publikacji dane o produkcji wytworzonej i sprzedanej wyrobów według miesięcy dla roku bieżącego i ubiegłego. Od lipca 2022 publikacja jest uzupełniona o informacje o produkcji wyrobów przemysłowych związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się / zwalczaniem COVID-19, wcześniej (od maja 2020 r.)

¹³ Aneks II Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2020/1197 ustanawiającego specyfikacje techniczne i ustalenia na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152

prezentowanych w formie dodatkowej informacji sygnałnej (wydawanie osobnej informacji zakończono w czerwcu 2022 r.).

Termin publikacji – 17 dzień roboczy po miesiącu sprawozdawczym.

- **„Nakłady i wyniki przemysłu”**

Publikacja „Nakłady i wyniki przemysłu” jest publikacją kwartalną, ukazującą się od lat 90-tych, od 2004 r. dostępną również w formie elektronicznej. Celem publikacji jest zaprezentowanie podstawowych danych o przemyśle według sekcji, działów i grup, umożliwiających przeprowadzanie analizy sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw przemysłowych oraz zmian zachodzących w tym obszarze.

W publikacji zawarto informacje dotyczące wartości i dynamiki produkcji sprzedanej, ilości produkcji ważniejszych wyrobów, zatrudnienia, przeciętnych wynagrodzeń brutto, wskaźników cen produkcji sprzedanej, nowych zamówień i obrotu, czasu przepracowanego, nakładów inwestycyjnych oraz wyników i relacji finansowych w przemyśle. Uzupełnieniem tekstu analitycznego, wzbogaconego wykresami, jest część tabelaryczna, zawierająca podstawowe informacje o przemyśle ogółem oraz w podziale na rodzaje działalności – sekcje, działy i grupy PKD. Prezentowane w publikacji dane zostały opracowane na podstawie miesięcznego Meldunku o działalności gospodarczej (DG-1), miesięcznego Meldunku o produkcji wyrobów i zapasach (P-02), miesięcznego Sprawozdania o cenach producentów wyrobów i usług (C-01) oraz kwartalnego Sprawozdania o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe (F-01/I-01).

Termin publikacji – 2 miesiące po kwartale sprawozdawczym.

- **„Produkcja wyrobów przemysłowych”**

„Produkcja wyrobów przemysłowych” jest publikacją roczną, ukazującą się pod tym tytułem od 1969 r. i kontynuacją publikacji przygotowywanych od lat 50-tych pod nazwą „Statystyka produkcji wyrobów przemysłowych”. Do roku 1988 r. była tworzona tylko na potrzeby administracji rządowej i nie była udostępniana użytkownikom zewnętrznym. Od roku 2003 dostępna jest w formie elektronicznej z tablicami w formacie Excel. Zawiera dane o produkcji wytworzonej ważniejszych wyrobów przemysłowych w fizycznych jednostkach miary za dany rok sprawozdawczy wraz z danymi za 2000 rok oraz począwszy od roku 2005 – za kolejne lata. Ponadto prezentowane są dane o produkcji sprzedanej wyrobów własnych producentów w podziale na działy, grupy i klasy według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2015) oraz grupowań Listy PRODCOM.

Termin publikacji – ostatni dzień roboczy lipca po roku sprawozdawczym.

- **„Produkcja wyrobów przemysłowych w latach ...”**

„Produkcja wyrobów przemysłowych w latach” jest publikacją analityczną, ukazującą się od 2019 r. W publikacji prezentowane są informacje o produkcji wyrobów przemysłowych w Polsce w ujęciu ilościowym i wartościowym, z uwzględnieniem poszczególnych gałęzi przemysłu oraz rodzaju przedsiębiorstw produkujących wyroby. Zawiera także dane dotyczące produkcji wyrobów w Polsce na tle produkcji w innych krajach Unii Europejskiej. Uzupełnieniem części analitycznej jest aneks tabelaryczny w formacie Excel z zaktualizowanymi danymi zgodnie z polityką rewizji w stosunku do danych opublikowanych w lipcu.

Termin publikacji – listopad po roku sprawozdawczym.

- **„Przemysł – wyniki działalności”**

Publikacja „Przemysł – wyniki działalności w ...” jest roczną publikacją analityczną, która ukazała się po raz pierwszy w 2018 r. i prezentuje informacje charakteryzujące działalność jednego z ważniejszych segmentów gospodarki narodowej, jakim jest przemysł. Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie podstawowych danych o przemyśle według rodzajów działalności, tj. według sekcji, działów i grup oraz

w układzie terytorialnym, tj. według województw, a także zaprezentowanie analizy wyników, relacji i zmian zachodzących w przemyśle.

Informacje zawarte w publikacji dotyczą w głównej mierze wartości i dynamiki produkcji sprzedanej, ilości produkcji ważniejszych wyrobów, zatrudnienia, przeciętnych wynagrodzeń brutto, wskaźników cen produkcji sprzedanej, nowych zamówień i obrotu w przemyśle, nakładów inwestycyjnych oraz wyników i relacji finansowych w przemyśle.

Prezentowane w publikacji dane zostały opracowane na podstawie miesięcznego Meldunku o działalności gospodarczej (DG-1), miesięcznego Meldunku o produkcji wyrobów i zapasach (P-02), miesięcznego Sprawozdania o cenach producentów wyrobów i usług (C-01) oraz kwartalnego Sprawozdania o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe (F-01/I-01).

Termin publikacji – do końca czerwca następnego roku po roku sprawozdawczym.

- **„Rocznik Statystyczny Przemysłu”**

Rocznik Statystyczny Przemysłu jest publikacją roczną ukazującą się od połowy lat 60-tych, od 2012 w całości ukazuje się w wersji elektronicznej w formacie PDF oraz tablice – w formacie Excel (w latach 2007-2010 na stronie GUS zamieszczone były wybrane tablice).

Publikacja zawiera szeroki zakres danych dotyczących przemysłu. Zgromadzone dane dotyczą różnych aspektów działalności przedsiębiorstw przemysłowych: produkcji, finansów, rynku pracy, działalności inwestycyjnej, handlu zagranicznego wyrobami przemysłowymi, gospodarki paliwowo-energetycznej i materiałowej, działalności badawczo-rozwojowej, wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych oraz ochrony środowiska. Dane prezentowane są w 13 działach i 2 aneksach, które są poprzedzone uwagami metodologicznymi zawierającymi definicje i zasady prezentowania danych.

Termin publikacji – koniec grudnia następnego roku po roku sprawozdawczym.

Ponadto dane miesięczne i roczne z zakresu badań przemysłowych prezentowane są m.in. w następujących publikacjach i bazach danych GUS zamieszczonych na stronie GUS pod adresem <https://stat.gov.pl/publikacje/publikacje-a-z/> :

- Biuletyn Statystyczny,
- Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju,
- Sytuacja społeczno-gospodarcza województw,
- Mały Rocznik Statystyczny Polski,
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej,
- Rocznik Statystyczny Województw,
- Rocznik Statystyczny Rolnictwa,
- Rocznik Statystyczny Leśnictwa,
- Rocznik Statystyczny Województwa ...,
- Polska w liczbach,
- [Dziedzinowa Baza Wiedzy \(DBW\) – obszar Przemysł](#),
- [Bank Danych Lokalnych](#),
- [Bank Danych Makroekonomicznych](#),
- [STRATEG](#).

- [API DBW](#)
- [Bank Danych Polska - obszar tematyczny Przemysł \(dane archiwalne do 1999 r.\)](#)

Dane z zakresu badań przemysłowych mogą być też opracowywane na zamówienie użytkowników we wskazanych przez nich przekrojach.

5. Przekazywanie wyników do organizacji międzynarodowych

Dane z zakresu przemysłu, opracowywane w ramach badań omawianych w niniejszym Zeszycie metodologicznym, są również przygotowywane na potrzeby odbiorców zagranicznych i przez nich prezentowane.

5.1. Unia Europejska – Eurostat

Dane roczne o produkcji przemysłowej PRODCOM do 2020 r. przygotowywane były na podstawie Rozporządzenia Rady (WE) nr 3924/91 z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowego badania produkcji przemysłowej, a począwszy od danych za 2021 r. na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej uchylającego 10 aktów prawnych w dziedzinie statystyki gospodarczej oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2020/1197 ustanawiające specyfikacje techniczne i ustalenia na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152. Rozporządzenia określają zakres, poziom szczegółowości oraz terminy przekazywania danych. Do Eurostatu przekazywane są dane o ilości i wartości produkcji sprzedanej, o ilości produkcji wytworzonej wyrobów oraz o wartości usług przemysłowych według Listy PRODCOM. Od danych za 2021 r. transmitowane są także dane o produkcji w ramach podwykonawstwa. Dane według listy PRODCOM udostępniane są w bazie Europroms (w powiązaniu z danymi z handlu zagranicznego), dostępnej na stronie internetowej Eurostatu <https://ec.europa.eu/eurostat/web/prodcom/database>.

Dane roczne dla wybranych wyrobów przemysłu drzewnego oraz papierniczego z badań produktowych przekazywane są za pośrednictwem kwestionariusza Joint Forest Sector Questionnaire (wspólny kwestionariusz EUROSTAT, UNECE, FAO, ITTO) i są dostępne na stronie Eurostatu (europa.eu).

Miesięczne dane o produkcji sprzedanej przemysłu, które prezentowane są w bazie Eurostatu, opracowywane są według europejskiej koncepcji jednostki rodzaju działalności (JRD), zgodnie z wymogami Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2020/1197 ustanawiającego specyfikacje techniczne i ustalenia na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152, które określa zakres, postać przekazywania danych, poziom szczegółowości oraz terminy przekazywania danych m.in. dla zmiennej Produkcja (kod 140101). Informacje o produkcji sprzedanej przemysłu (Production in industry) są publikowane w bazie danych Short-term business statistics – Industry, dostępnej na stronie internetowej Eurostatu <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. Miesięczne dane przekazywane są w postaci wskaźników dynamiki przy stałej podstawie (obecnie 2021=100), jako dane rzeczywiste oraz wyrównane dniami roboczymi i wyrównane sezonowo. Szczegółowy opis metodologii opracowywania danych o produkcji sprzedanej przemysłu według jednostki rodzaju działalności (JRD) został zamieszczony w Zeszycie metodologicznym „Statystyka krótkookresowa według europejskiej koncepcji jednostki rodzaju działalności”

Ponadto, informacje na temat produkcji sprzedanej przemysłu dla poszczególnych krajów Unii Europejskiej i dla całej UE są prezentowane w publikacjach Eurostatu, m.in. w serii Newsrelease euroindicators – „Industrial production”, dostępnych na stronie internetowej pod adresem <https://ec.europa.eu/eurostat/web/euro-indicators>.

5.2. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF)

Dane dotyczące produkcji sprzedanej dla przemysłu ogółem są przekazywane co miesiąc i zamieszczane w bazie IMF <http://data.imf.org/?sk=388DFA60-1D26-4ADE-B505-A05A558D9A42>.

Są one też publikowane na stronie GUS w bazie SDDS - Biuletyn Standardu Upowszechniania Danych (Dane gospodarcze i finansowe dla Polski – sektor podstawowy)

<https://stat.gov.pl/banki-i-bazy-danych/sdds/dane-gospodarcze-i-finansowe-dla-polski/>

5.3. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

OECD co miesiąc publikuje, w ramach Main Economic Indicators (MEI), dane o produkcji sprzedanej przemysłu (pozyskiwane z bazy danych Eurostatu) oraz o produkcji wybranych wyrobów przemysłowych (przekazywanych osobno przez GUS w kwestionariuszu).

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu kwartalne i roczne są naliczane przez Eurostat na podstawie danych miesięcznych przekazanych przez GUS.

Baza MEI dostępna jest na stronie <http://www.oecd.org/sdd/oecdmaineconomicindicatorsmei.htm>

5.4. Organizacja Narodów Zjednoczonych

Do Organizacji Narodów Zjednoczonych co miesiąc przekazywane były do połowy 2022 r. dane dotyczące produkcji wybranych wyrobów oraz do końca 2021 r. dane o produkcji sprzedanej przemysłu za pośrednictwem kwestionariusza Monthly Bulletin of Statistics

<https://unstats.un.org/unsd/mbs/app/mbssearch2.aspx>.

Ponadto, raz w roku przekazywane były dane o ilości i wartości produkcji sprzedanej poprzez kwestionariusz Industrial Commodity Statistics Questionnaire, a obecnie dane pobierane są z ogólnie dostępnych zbiorów danych PRODCOM <https://unstats.un.org/unsd/industry/>.

Na potrzeby agencji ONZ do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), raz w roku przekazywane są dane dotyczące:

- produkcji wyrobów spożywczych – za pośrednictwem FAO questionnaires on crops and livestock production and utilization data, on prices received by farmers, on government expenditure on agriculture and on food losses from production to the retail stages,
- produkcji nawozów sztucznych – za pośrednictwem kwestionariusza Questionnaire on fertilizers.

5.5. United States Geological Survey

Raz w roku, poprzez kwestionariusz Minerals Questionnaire przekazywane są dane na potrzeby publikacji „Mineral Yearbook – International Review” opracowywanej przez agencję naukowo-badawczą United States Geological Survey <https://www.usgs.gov/centers/nmic/minerals-yearbook-metals-and-minerals>.

5.6. Aluminum Association

Za pośrednictwem kwestionariusza Aluminum per capita consumption survey co rok przekazywane są dane dotyczące produkcji aluminium, na potrzeby przygotowania publikacji „Aluminum Statistical Review (annual fact book)” <https://www.aluminum.org/resource-library>

5.7. International Road Federation

Co roku dane dotyczące produkcji pojazdów samochodowych są przekazywane do International Road Federation poprzez kwestionariusz World Road Statistics.

6. Ewaluacja badań

6.1. Badanie produkcji wyrobów przemysłowych

Podczas realizacji badania szczególne starania są podejmowane, by zapewnić wysoką jakość danych, w tym kompletność. Lista przedsiębiorstw, do których skierowane są sprawozdania, określona jest w sposób, który ma zapewnić reprezentatywne wyniki na poziomie gospodarki krajowej i każdego produktu objętego nomenklaturą PRODPOL. Według standardów europejskich, w rocznym badaniu należy zarejestrować co najmniej 90% produkcji w każdej czterocyfrowej klasie PKD. Kody PKD określające przeważający rodzaj przedsiębiorstw służą jedynie do identyfikacji podmiotów gospodarczych, które najprawdopodobniej wytwarzają produkty objęte obserwacją na potrzeby badania produkcji wyrobów przemysłowych. Należy podkreślić, że czasami rodzaj działalności PKD producenta może różnić się od grupowania PRODPOL, do którego zaklasyfikowane są produkowane przez niego wyroby. W celu spełnienia wymogów badania PRODCOM na poziomie UE przyjmuje się, że wszystkie przedsiębiorstwa, których działalność klasyfikowana jest do sekcji „Górnictwo i wydobywanie” oraz „Przetwórstwo przemysłowe” o liczbie pracujących 20 lub więcej osób, powinny zostać objęte badaniem produkcji wyrobów przemysłowych. Ze względu na specyfikę gospodarek krajowych, kraje członkowskie UE mogą obniżyć próg liczby pracujących, który w Polsce przyjęto na poziomie 10 lub więcej osób.

Pozyskiwane dane są kontrolowane i korygowane według ustalonych zasad walidacyjnych na Portalu

Sprawozdawczym podczas wypełniania sprawozdania oraz dodatkowo w Systemie Informatycznym badania w celu wyeliminowania poniższych błędów.

Błędy pomiaru – głównym powodem występowania błędów pomiaru jest błędne zaklasyfikowanie produktów przez przedsiębiorstwo do grupowań nomenklatury PRODPOL. Przedsiębiorstwa nie wykorzystują nomenklatury PRODPOL do własnych potrzeb i mogą mieć trudności w przystosowaniu ewidencji wewnętrznej do celów raportowania zgodnie z wymaganiami badania o produkcji wyrobów przemysłowych. Błąd pomiaru popełniany przez respondenta może dotyczyć:

- raportowania wyrobu pod nieprawidłowym symbolem nomenklatury PRODPOL,
- podania danych w niewłaściwej jednostce miary lub braku danych dla jednostki miary wymaganej przez PRODPOL ze względu na nieprowadzenie ewidencji ilościowej,
- zgłoszenia niewłaściwego rodzaju produkcji, np. zamiast produkcji własnej jest zgłaszana produkcja w ramach podwykonawstwa,
- nieprawidłowego rozróżnienia między produkcją a świadczeniem usług przemysłowych.

W celu zminimalizowania błędów pomiaru wykorzystywana jest personalizacja formularzy elektronicznych, polegająca na wstępnym wypełnieniu symboli PRODPOL na podstawie sprawozdania z roku poprzedniego. Ponadto dla respondentów przygotowywane są objaśnienia do wypełniania formularzy, wskazówki i komentarze metodologiczne dostępne w nomenklaturze PRODPOL, mają one także możliwość kontaktu z pracownikami statystyki publicznej, służącymi pomocą przy wypełnianiu formularza.

Błędy przetwarzania – w celu wyeliminowania błędów przetwarzania przeprowadzane są kontrole na różnych poziomach agregacji, między danymi historycznymi a danymi bieżącymi, a także porównania z innymi źródłami danych statystycznych i pozastatystycznych. Operacje te są ściśle powiązane i współzależne, i można je pogrupować w następujący sposób:

- kontrole logiczne,

- sprawdzenie spójności na poziomie pojedynczego produktu (tj. grupowania PRODPOL),
- sprawdzanie spójności między różnymi zmiennymi (tj. produkcją wytworzoną a produkcją sprzedaną na poziomie jednostki sprawozdawczej i grupowania PRODPOL),
- sprawdzanie spójności danych miesięcznych i rocznych,
- sprawdzenie spójności z danymi pochodzącymi z innych sprawozdań statystycznych.

Ponadto, w niektórych przypadkach, dane są indywidualnie weryfikowane przez ekspertów na podstawie ich doświadczenia i informacji powszechnie dostępnych m. in. w prasie i Internecie na temat poszczególnych jednostek sprawozdawczych i danej gałęzi gospodarki.

Błędy przetwarzania są w znacznym stopniu zminimalizowane poprzez zastosowanie formularzy elektronicznych ze zdefiniowanymi słownikami produktów i jednostek miary, kontroli online przy wypełnianiu formularza oraz dodatkowych kontroli logicznych i rachunkowych w SIB.

Błędy braku odpowiedzi – brak odpowiedzi jednostki jest korygowany metodami imputacji dedukcyjnej lub szacowania na podstawie informacji pomocniczych, pochodzących ze źródeł statystycznych, tj. sprawozdania P-02 Meldunek o produkcji i F-01/I-01 Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe.

Zgodnie z zaleceniami Eurostatu, nie są stosowane metody imputacji i szacowania w odniesieniu do podmiotów gospodarczych, które po raz pierwszy zostały objęte obserwacją i nie są dla nich dostępne żadne dane.

Brakujące dane uzupełniane są także na podstawie dodatkowych wyjaśnień od jednostek sprawozdawczych, pozyskiwanych telefonicznie lub za pośrednictwem e-mail. Ponadto z podmiotami gospodarczymi, które w ogóle nie wypełniły obowiązku sprawozdawczego, nawiązywany jest kontakt w celu wypełnienia przez nie tego obowiązku.

Analiza szeregów czasowych – porównania w czasie dokonywane są przez sprawdzenie, czy dane o produkcji wyrobów są w wystarczającym stopniu zgodne z danymi z poprzednich lat po uwzględnieniu następujących czynników:

- zmian zachodzących w populacji podmiotów objętych badaniem;
- ewolucji produkcji przemysłowej będącej konsekwencją pojawiania się innowacyjnych wyrobów;
- zmian w nomenklaturze PRODPOL (łącznie lub dzielenie grupowań objętych obserwacją w kolejnych edycjach badania).

W celu monitorowania i doskonalenia jakości badania, po zakończeniu każdej jego edycji sporządzany jest raport kompletności, a raz w roku szerszy raport zawierający ocenę podstawowych komponentów jakości: przydatności, dokładności, terminowości, porównywalności i spójności otrzymanych wyników.

6.2. Badanie produkcji sprzedanej przemysłu

Badanie roczne i miesięczne produkcji sprzedanej przemysłu jest badaniem wykorzystującym dane zebrane w innych badaniach (wymienionych w pkt. 3.2 Zeszytu), które objęte są procedurami zapewniającymi odpowiednią jakość pozyskiwanych danych. Dane są kontrolowane i korygowane według ustalonych zasad walidacyjnych na Portalu Sprawozdawczym podczas wypełniania poszczególnych sprawozdań przez respondentów oraz dodatkowo, przez statystyków po odpowiedniej analizie przeprowadzonej w systemach informatycznych poszczególnych badań, w których zawarte są funkcjonalności wyszukiwania, filtrowania i generowania raportów, co umożliwi analizę kompletności

i spójności zbiorów, wykrywanie przypadków nietypowych, odbiegających od założonej w kontroli poprawności danych.

Miesięczne dane o produkcji sprzedanej przemysłu opracowywane są na podstawie badania DG-1, którego ewaluacja opisana została w „Zeszycie metodologicznym Miesięczny meldunek o działalności gospodarczej przedsiębiorstw”.

W ramach rocznego badania produkcji sprzedanej przemysłu powstaje zbiór jednostek przemysłowych na podstawie kartoteki badania Z-06 oraz danych pozyskanych z badania SP, który następnie poddawany jest dodatkowo kontroli poprawności i kompletności na poziomie ogólnopolskim i wojewódzkim. Szczegółowej analizie, pod kątem poprawności danych, poddawane są również tablice wynikowe. W celu ograniczenia braku danych dokonuje się imputacji z różnych dostępnych źródeł (badania F-01/I-01 oraz DG-1). Wskaźnik kompletności rocznego badania produkcji sprzedanej przemysłu wynosi około 96%.

Bibliografia:

- Gaziński R., Gut P. *Historische Büchlein i Geheime Finanz Bücher jako przykłady źródeł do dziejów społeczeństwa miejskiego na Pomorzu Pruskim w II połowie XVIII wieku*, *Przeszłość Demograficzna Polski* 36, 2014
- Łazowska B. *Statystyka na ziemiach polskich pod panowaniem pruskim*, *Wiadomości Statystyczne* 5(684) 2018
- Praca zbiorowa *Historia Polski w liczbach t. IV. Statystyka Polski* wyd. Głównego Urzędu Statystycznego, Warszawa 2017
- Praca zbiorowa *Uprzemysłowienie ziem polskich w XIX i XX wieku* wyd. Polskiej Akademii Nauk Kraków 1970

Aneks

Załącznik 1. Wykaz sprawozdań wykorzystywanych w badaniach produkcji przemysłowej

C-01	Sprawozdanie o cenach producentów wyrobów i usług
DG-1	Meldunek o działalności gospodarczej
F-01/I-01	Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe
P-01	Sprawozdanie o produkcji
P-02	Meldunek o produkcji wyrobów i zapasach
SP	Roczna ankieta przedsiębiorstwa
SP-3	Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw
Z-06	Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy

Powyższe zestawy danych (formularze) zamieszczone są na stronie internetowej GUS pod adresem <http://form.stat.gov.pl/formularze/formularze.htm>

Załącznik 2. Sekcje, działy, klasy według PKD wykorzystywane w badaniach produkcji przemysłowej

DZIAŁ	klasa	NAZWA GRUPOWANIA
SEKCJA A ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO		
	01.11	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
	03.11	Rybołówstwo w wodach morskich
SEKCJA B GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE		
05		Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)
06		Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego
07		Górnictwo rud metali
08		Pozostałe górnictwo i wydobywanie
09		Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie
SEKCJA C PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE		
10		Produkcja artykułów spożywczych
11		Produkcja napojów
12		Produkcja wyrobów tytoniowych
13		Produkcja wyrobów tekstylnych
14		Produkcja odzieży
15		Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
16		Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli, produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
17		Produkcja papieru i wyrobów z papieru
18		Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji
19		Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
20		Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych
21		Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
22		Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
23		Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
24		Produkcja metali
25		Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
26		Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych
27		Produkcja urządzeń elektrycznych
28		Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
29		Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
30		Produkcja pozostałego sprzętu transportowego

DZIAŁ	klasa	NAZWA GRUPOWANIA
31		Produkcja mebli
32		Pozostała produkcja wyrobów
33		Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
SEKCJA D		
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH		
35		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
SEKCJA E		
DOSTAWA WODY, GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ		
36		Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
37		Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
38		Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców
39		Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
SEKCJA G		
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY, NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE		
45		Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych
46		Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
47		Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi

Załącznik 3. Sekcje, działy, klasy, podklasy według PKWiU wykorzystywane w badaniu produkcji wyrobów przemysłowych

Symbol	Nazwa
Sekcja A PRODUKTY ROLNICTWA, LEŚNICTWA, ŁOWIECTWA I RYBACTWA ORAZ USŁUGI WSPOMAGAJĄCE	
Klasa 01.11	Zboża, rośliny strączkowe oraz nasiona oleiste, z wyłączeniem ryżu
Sekcja B PRODUKTY GÓRNICCTWA I WYDOBYWANIA	
Dział 05	Węgiel kamienny i brunatny (lignit)
Dział 06	Ropa naftowa i gaz ziemny
Dział 07	Rudy metali
Dział 08	Pozostałe produkty górnictwa i wydobywania
Sekcja C PRODUKTY PRZETWÓRSTWA PRZEMYSŁOWEGO	
Dział 10	Artykuły spożywcze
Dział 11	Napoje
Dział 12	Wyroby tytoniowe
Dział 13	Wyroby tekstylne
Dział 14	Odzież
Dział 15	Skóry i wyroby ze skór wyprawionych
Dział 16	Drewno i wyroby z drewna i korka z wyłączeniem mebli, wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Dział 17	Papier i wyroby z papieru
Dział 18	Usługi poligraficzne i usługi reprodukcji zapisanych nośników informacji
Dział 19	Koks, brykiety i podobne paliwa stałe z węgla i torfu oraz produkty rafinacji ropy naftowej
Dział 20	Chemikalia i wyroby chemiczne
Dział 21	Podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne
Dział 22	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Dział 23	Wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Dział 24	Metale
Dział 25	Wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Dział 26	Komputery, wyroby elektroniczne i optyczne
Dział 27	Urządzenia elektryczne
Dział 28	Maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Dział 29	Pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy
Dział 30	Pozostały sprzęt transportowy
Dział 31	Meble
Dział 32	Pozostałe wyroby
Dział 33	Usługi naprawy, konserwacji i instalowania maszyn i urządzeń
Sekcja E USŁUGI DOSTARCZANIA WODY, ŚCIEKI I ODPADY ORAZ USŁUGI ZWIĄZANE Z ICH REKULTYWACJĄ	
38.32.2	Surowce wtórne metalowe
38.32.3	Surowce wtórne niemetalowe

Załącznik 4. Wykaz fizycznych jednostek miary stosowanych w badaniu produkcji przemysłowej wyrobów

Oznaczenie literowe	Oznaczenie cyfrowe	Nazwa
tys. zł	10130	tysiąc złotych
kg	00100	kilogram
g	00103	gram
t	00130	tona
ct	00400	karat metryczny
m	01100	metr
km	01130	kilometr
m ²	02100	metr kwadratowy
tys. m ²	02130	tysiąc metrów kwadratowych
m ³	03100	metr sześcienny
hl	03101	hektolitr
dam ³	03130	dekametr sześcienny
l	03303	litr
GJ	05290	gigadzul
kW	05330	kilowat
MW	05360	megawat
kVA	05830	kilowoltoamper
MVA	05860	megawoltoamper
szt.	11000	sztuka
tys. szt.	11030	tysiąc sztuk
mln szt.	11060	milion sztuk
para	11100	para
tys. par	11130	tysiąc par
hl 100%	20520	hektolitr przeliczeniowej objętości produktu o 100% zawartości czystego składnika
t Pb	20830	tona (megagram) przeliczeniowej zawartości ołowiu w rudach i koncentratkach rud ołowianych i cynkowo-ołowiowych
t P ₂ O ₅	21330	tona (megagram) przeliczeniowej zawartości pięciotlenku fosforu (bezwodnik fosforowy) w nawozach fosforowych i wieloskładnikowych
t K ₂ O	21430	tona (megagram) przeliczeniowej zawartości tlenku potasu w nawozach potasowych i wieloskładnikowych
kg Cl	21500	kilogram chloru
t Cl	21530	tona chloru
t HCl	21830	tona chlorowodoru
kg Ag	22000	kilogram srebra
kg B ₂ O ₃	22100	kilogram trójtlenku boru
kg HF	22200	kilogram fluorowodoru
kg H ₂ O ₂	22300	kilogram nadtlenu wodoru
kg SiO ₂	22400	kilogram dwutlenku krzemu
t Al ₂ O ₃	22530	tona trójtlenku glinu
t CaO	22730	tona tlenku wapnia
t CH ₃ COOH	22830	tona kwasu octowego
t CH ₃ OH	22930	tona metanolu
t C ₄ H ₉ OH	23030	tona butanolu
t C ₆ H ₅ OH	23130	tona fenolu
t Cu	23330	tona miedzi
t CuSO ₄	23430	tona siarczanu miedzi

Oznaczenie literowe	Oznaczenie cyfrowe	Nazwa
t F	23530	tona fluoru
t NaOH	23630	tona wodorotlenku sodu (soda kaustyczna)
t HNO ₃	23730	tona kwasu azotowego
t H ₂ SO ₄	23830	tona kwasu siarkowego
t N	23930	tona azotu
t KOH	24030	tona wodorotlenku potasu (potaż żrący)
t NaCl	24130	tona chlorku sodu
t NH ₃	24230	tona amoniaku
t Na ₂ CO ₃	24330	tona węglaanu sodu
t Na ₂ S ₂ O ₅	24430	tona pirosiarczynu sodu
t S	24630	tona siarki
t SO ₂	24730	tona dwutlenku siarki
t TiO ₂	24830	tona dwutlenku tytanu
t Zn	24930	tona cynku
t 42%	25030	tona przeliczeniowej masy produktu o 42% zawartości fruktozy
t 60%	25130	tona przeliczeniowej masy produktu o 60% zawartości mydła i/lub środków powierzchniowo czynnych
t 75% CaC ₂	25230	tona przeliczeniowej masy produktu o 75% zawartości węgliku wapnia
t 25% N	25330	tona przeliczeniowej masy produktu o 25% zawartości azotu
t 46% N	25430	tona przeliczeniowej masy produktu o 46% zawartości azotu
t 96% NaOH	25530	tona przeliczeniowej masy produktu o 96% zawartości wodorotlenku sodu
t 90% sdt	25730	tona substancji wysuszonej w 90% (tona przeliczeniowej masy produktu o 90% zawartości suchej masy)
t palum	26200	tona paliwa umownego
kg akt. s.	26600	kilogram aktywnego składnika (substancji aktywowanej)
t P ₂ O ₅ + t K ₂ O + t N	26900	tona (megagram) czystego składnika
hl 6%	27820	hektolitr przeliczeniowej objętości produktu o 6% zawartości czystego składnika
hl 10%	27850	hektolitr przeliczeniowej objętości produktu o 10% zawartości czystego składnika
CGT	28400	skompensowana pojemność rejestrowa statku
GT	28600	pojemność brutto statku
ce/el	29200	liczba ogniw
tys. ceg	29830	tysiąc cegieł przeliczeniowych materiałów ściennych
t 100%	33030	tona (megagram) przeliczeniowej masy produktu o 100% zawartości czystego składnika

Załącznik 5. Historia badań produkcji przemysłowej do lat 90-tych XX wieku.¹⁴

Za początki statystyki przemysłowej w Polsce można uznać uchwalane w latach 1562-1664 przez sejmy tzw. lustracje królewskie (dóbr królewskich). Miały one na celu oszacowanie dochodów z tych dóbr, co było o tyle istotne, że 1/4 z tych dochodów przeznaczona była na utrzymanie stałej armii. Lustratorzy rejestrowali wszelkie źródła dochodów skarbowych w miastach i wsiach, w tym czynsze z domów i ról, przychody z ceł, a także z karczem, młynów, browarów i foluszów, jak również z zakładów rzemieślniczych, a więc z działalności, którą można uznać za ówczesny odpowiednik przemysłu. Lustracje miały być przeprowadzane co 5 lat, w praktyce jednak w XVI w. przeprowadzono je tylko dwukrotnie, w XVII w. trzy razy i w XVIII w. znów dwa razy.

W czasie krótkiego istnienia Księstwa Warszawskiego, w spisie powszechnym, przeprowadzonym w 1808 r., znalazły się pytania dotyczące produkcji wybranych wyrobów przemysłowych – wódki i piwa. Z uwagi na powiększenie terytorium (przyłączenie ziem byłej Galicji Zachodniej), spis został powtórzony w 1810 r. Kolejny spis miał być rozpoczęty w 1812 r., jednak ze względu na upadek Księstwa nie został już ukończony.

W czasach rozbiorów badaniami statystycznymi na ziemiach polskich zajmowały się instytucje statystyczne państw zaborczych. Z uwagi jednak na słabe uprzemysłowienie tych ziem, a także ogólnie niski ówczesnie poziom rozwoju tego rodzaju badań statystycznych, o statystyce przemysłowej w dzisiejszym sensie tego pojęcia można mówić dopiero w odniesieniu do drugiej połowy XIX w. W 1885 r. w Londynie grupa wybitnych matematyków i statystyków europejskich powołała Międzynarodowy Instytut Statystyczny, który stawiał sobie za cel tworzenie i rozwijanie podstaw teoretycznych statystyki oraz propagowanie ujednoczonych metod badania i publikowania danych statystycznych dla zapewnienia ich porównywalności, co również miało wpływ na kształtowanie statystyki na terenach zaborów.

Najgorzej pod tym względem wyglądała sytuacja w zaborze rosyjskim. Odrębna instytucja statystyczna dla Królestwa Polskiego, wielokrotnie powoływana i likwidowana, nigdy zarazem nie dysponująca wystarczającymi środkami i uprawnieniami, niewiele mogła zdziałać. Dane o poszczególnych guberniach zbierane były corocznie w ramach tzw. „obzorów” – raportów składanych carowi przez gubernatorów, w zakresie przemysłu dane te były jednak kompletnie niespójne i przez to mało użyteczne. W poszczególnych guberniach różny był zakres podmiotowy i przedmiotowy tych badań, np. zakłady rzemieślnicze w niektórych guberniach zaliczano do przemysłu, a w innych nie, również zaklasyfikowanie zakładów przemysłowych do poszczególnych branż było dosyć dowolne. Zebrane dane służyły tylko do celów administracyjnych i zasadniczo nie były publikowane.

W zaborze pruskim, tak jak w całym Prusach, badaniem statystycznym zajmowało się Królewsko-Pruskie Biuro Statystyczne w Berlinie, powołane w 1805 r. Kontynuowało ono prowadzone od 1730 r. roczne badanie, obejmujące najważniejsze pruskie miasta. W jego ramach rejestrowany był przede wszystkim stan ludności oraz dochody, jednak badanie obejmowało też dane o produkcji wybranych wyrobów – piwa, wódki, sukna, potem także innych tkanin. W miarę rozwoju przemysłu zwiększał się zakres badanych wyrobów.

¹⁴ Gaziński R., Gut P. *Historische Büchlein i Geheime Finanz Bücher jako przykłady źródeł do dziejów społeczeństwa miejskiego na Pomorzu Pruskim w II połowie XVIII wieku*, *Przeszłość Demograficzna Polski* 36, 2014
Łazowska B. *Statystyka na ziemiach polskich pod panowaniem pruskim*, *Wiadomości Statystyczne* 5(684) 2018
Praca zbiorowa *Historia Polski w liczbach t.IV. Statystyka Polski* wyd. Głównego Urzędu Statystycznego, Warszawa 2017
Praca zbiorowa *Uprzemysłowienie ziem polskich w XIX i XX wieku* wyd. Polskiej Akademii Nauk Kraków 1970
Przykłady klasyfikacji towarowych w portalu eduteka.pl <http://www.eduteka.pl/doc/przyklady-klasyfikacji-towarowych>

W cesarstwie austriackim państwowe biuro statystyczne (Statistisches Büro der Rechnungs-Kontrollbehörde – Biuro statystyczne rachunkowo-kontrolne) powołane zostało przez cesarza Franciszka w 1829 r. Zbieraniem danych zajmowały się biura statystyczne przy urzędach państwowych. Głównym prowadzonym badaniem były spisy ludności oraz zwierząt hodowlanych. Prowadzono także spisy i ankiety przemysłowe. W ramach reformy administracyjnej w 1867, związanej z powstaniem monarchii austro-węgierskiej, powołane zostały krajowe biura statystyczne dla poszczególnych prowincji, w tym w 1873 Krajowe Biuro Statystyczne we Lwowie, zajmujące się statystykami Galicji. Badania z zakresu przemysłu prowadził w nim Oddział Statystyki Przemysłu i Handlu. Wydawany tam „Rocznik statystyki przemysłu i handlu krajowego” w każdym roku zajmował się innym zagadnieniem (np. „Przemysł cukrowniczy w Galicji” „Historia i statystyka w 1885”, „Przemysł drzewny w 1888”, „Przemysł skórzaný w 1889”). W zaborze austriackim funkcjonowały również miejskie biura statystyczne (od 1872 we Lwowie, od 1882 w Krakowie) zajmujące się statystyką lokalną.

W wolnej Polsce badaniami statystycznymi zajął się Główny Urząd Statystyczny, powołany przez Radę Regencyjną w lipcu 1918 r. Tematyka przemysłu leżała w gestii Wydziału Statystyki Pracy (później Wydział Statystyki Pracy i Przemysłu) utworzonego 1 stycznia 1920 r. W październiku 1920 r. przeprowadzono rejestrację zakładów przemysłowych, a w 1923 r., wspólnie z Ministerstwem Przemysłu i Handlu, próbne badanie ankietowe w 6500 zakładach, dotyczyło ono produkcji przemysłowej, zużycia surowców, urządzeń technicznych i zatrudnienia. Samodzielne badania przemysłowe prowadził GUS od 1927 r. Obejmowały one zakłady mające 5 lub więcej pracowników, które składały stosowne sprawozdania roczne (zakłady mające 20 i więcej pracowników – sprawozdania miesięczne). Zbierane były informacje o zatrudnieniu, płacach, czasie pracy oraz produkcji, sprzedaży i zapasach, według ilości i wartości ważniejszych wyrobów przemysłowych. Na potrzeby badania powstała też pierwsza klasyfikacja przemysłowa, z podziałem na przemysł mineralny, metalowy, elektrotechniczny, chemiczny, włókienniczy, papierniczy, skórzaný, drzewny, spożywczy, odzieżowy, budowlany i poligraficzny, nie obejmowała ona kopalnictwa rud i węgla, a także hutnictwa żelaza, elektrowni, wodociągów i fabryk zapatek. Klasyfikacja ta była potem kilkakrotnie aktualizowana i rozbudowywana. W wersji z 1937 r. obejmowała 13 gałęzi przemysłu, 207 rodzajów działalności i 1 750 wyrobów.

W czasie okupacji niemieckiej, na ziemiach Generalnego Gubernatorstwa 1 października 1940 r. powołano Urząd Statystyczny Generalnego Gubernatorstwa z siedzibą w Krakowie (jego umocowanie w strukturze administracyjnej zmieniało się potem kilkakrotnie). Sprawami przemysłu zajmował się Wydział Statystyki Gospodarczej. 15 października 1941 r. przeprowadził on spis zakładów pracy, obejmujący dane o ich produkcji, rodzaju działalności, liczbie zatrudnionych i wyposażeniu w maszyny i pojazdy. Na ziemiach wcielonych do III Rzeszy badania statystyczne prowadzono na zasadach ogólnoniemieckich. Ich dokumentacja i zebrane dane gromadzone w centrali w Berlinie uległy zniszczeniu w maju 1945 r. Podobnie przedstawiała się sytuacja na ziemiach polskich włączonych do ZSRR, gdzie dane statystyczne zbierane były wg ogólnych zasad przyjętych w ZSRR.

Główny Urząd Statystyczny reaktywowany został w Warszawie 12 marca 1945 r. Jego pierwszym, najpilniejszym zadaniem było oszacowanie strat wojennych i ogólnego stanu polskiej gospodarki. Pierwszy spis zakładów przemysłowych przygotowany został w lipcu, a przeprowadzony we wrześniu 1945 r. Objął on zakłady przemysłowe i rzemieślnicze zatrudniające powyżej 5 pracowników. Zebrano dane dotyczące lokalizacji zakładu, jego produkcji, stopnia zniszczenia budynków, urządzeń technicznych, zatrudnienia i mocy urządzeń prądotwórczych. W 1946 r. wprowadzono klasyfikację wyrobów przemysłowych i rozpoczęto – na mocy uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów – systematyczne badanie produkcji przemysłowej. Co miesiąc były zbierane, przekazywane telegraficznie, dane o ilości i wartości produkcji ważniejszych wyrobów przemysłowych, inwestycjach i awariach urządzeń. Począwszy od 1949 r. wydawany był rocznik „Statystyka Przemysłowa”.

W początku lat 50. GUS został podporządkowany Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i zobowiązany do prowadzenia bardzo szczegółowej sprawozdawczości, nie tylko miesięcznej, ale także

dwutygodniowej, dekadowej, a nawet dobowej z przedsiębiorstw, kombinatów przemysłowych, centralnych zarządów i ministerstw. Ze względu na późniejszą konfiskatę danych źródłowych, w zasobach GUS istnieje luka czasowa w tych danych. Po 1956 r. w dziedzinie przemysłu wprowadzono nowe badania dotyczące gospodarki paliwami i surowcami.

W kolejnych latach, w badaniach produkcji przemysłowej w GUS w coraz większym stopniu do przetwarzania danych zaczęto wykorzystywać urządzenia techniki obliczeniowej, początkowo mechaniczne, później elektroniczne. Zmieniały się metody zbierania danych, modyfikowano też co jakiś czas klasyfikacje wyrobów. W 1971 r. wprowadzony został Systematyczny Wykaz Wyrobów (SWW) w celu ujednoczenia nomenklatur planistyczno-statystycznych oraz podstaw ewidencji rachunkowej przedsiębiorstw. Zastąpił on obowiązujący wcześniej JWW (Jednolity Wykaz Wyrobów) i stał się obowiązującą klasyfikacją w badaniach produkcji przemysłowej. Na podstawie SWW została opracowana nomenklatura Wykaz Wyrobów Przemysłowych (WWP), zawierająca listę wyrobów objętych sprawozdawczością statystyczną.

Załącznik 6. Zmiany w Zeszycie metodologicznym Badanie produkcji przemysłowej

Rok	Nr rozdziału w edycji wprowadzenia danej zmiany	Nr rozdziału w najnowszej edycji	Opis wprowadzonej zmiany
2019	pierwsza edycja Zeszytu metodologicznego		
2024	Objaśnienia znaków umownych	Objaśnienia znaków umownych	Dodanie JRD
	Wstęp	Wstęp	Aktualizacja obowiązujących rozporządzeń UE; dodanie informacji na temat dodatkowych rozporządzeń, zgodnie z którymi są zbierane dodatkowo dane w zakresie badania produkcji wyrobów przemysłowych, a także europejskiej koncepcji jednostki rodzaju działalności (JRD) stosowanej w europejskiej statystyce krótkookresowej.
	1	1	Uzupełnienie informacji o historii badania o zmiany wprowadzone od poprzedniej edycji Zeszytu
	2.1	2.1	Dodanie informacji o objęciu badaniem surowców wtórnych metalicznych i niemetalicznych
	2.2	2.2	Dodanie informacji o poszerzeniu badania zapasów zbóż oraz surowców wtórnych metalicznych i niemetalicznych, w tym wprowadzenie odpowiednich definicji; aktualizacja informacji o progu, powyżej którego produkcja jest uznawana za produkcję na zlecenie z materiału powierzonego
	2.3.1	2.3.1	Dodanie zmiennych dot. surowców wtórnych
	2.3.2	2.3.2	Tabl. 1 i 2 – aktualizacja informacji o nomenklaturze PRODPOL
	2.4	2.4	Dodanie do rodzajów działalności obejmowanych badaniem usług w zakresie odzysku surowców z materiałów segregowanych; surowce wtórne
	2.4.1.1	2.4.1.1.	Dodanie podrozdziału dot. odzysku surowców wtórnych wg PRODPOL
	3.4.1	3.4.1	Aktualizacja roku bazowego aktualnie stosowanego w statystyce krótkookresowej (2021=100)
	3.5	3.5	Aktualizacja obowiązujących rozporządzeń UE; dodanie informacji o wyrównaniach kalendarzowych i sezonowych
	4.3	4.3	Aktualizacja informacji o zawartości wydawanych publikacji
	5.1	5.1	Aktualizacja obowiązujących rozporządzeń UE
	5.4	5.4	Aktualizacja informacji o danych przekazywanych do Eurostatu i ONZ; dodanie informacji na temat europejskiej koncepcji jednostki rodzaju działalności (JRD) stosowanej w europejskiej statystyce krótkookresowej.
	Zał. 3	Zał. 3	Informacja o obejmowaniu badaniem działu 33 i 38